

Is pain so bad when one believes in nothing?

(Gen P'Orridge)

PHOBIA

no 4.

electro-industrial-acid-ambient 'zine ■ 1997

Tartalom

„Is pain so bad when one believes in nothing?"

A Phobia'zine – mivel erre határozott igény mutatkozik – szeretne bemutatkozási lehetőséget biztosítani a hazai electro-színtér amatőr, illetve kevésbé amatőr csapatainak. Mivel nekünk az egészre nincs igazán rálátásunk, illetve a számunkra küldött pár számos demok nem elegendőek hiteles véleményalkotásra – legalábbis nem olyan módon, hogy az nyugodt lélekkel közölhető lenne –, azt szeretnénk, ha azok az együttesek, akik valamilyen módon kötődnek a Phobia által képviselt/felvállalt stílusokhoz, 5–10 mondatban írnának önmagukról, zenéjükről, gondolatvilágukról, eddigi munkájukról és céljaikról esetleg fotókkal, szövegekkel egészítve ki azt. Kérjük, hogy demo felvételt minden esetben küldjetek. A kapott anyagokat változatlan formában közöljük: vagy az 1996 decemberében megjelent Phobia-Infohoz hasonlóan, ingyenes kiadványként, vagy – ha a beérkezett anyagok mennyisége meghaladja az infolap korlátait – a 'zine következő számának mellékleteként.

Tartalom:

Készítették:

Kővári Péter, Pauer Péter, Bodrossy Márk.

Cím / Address:

9028 Győr, Mozsár u. 42/b Hungary
Tel.: 06-96/419-408

E-mail:

phobiazine@hotmail.com

Homepage:

http://rs3.szif.hu/~kovarip

Köszönet mindenkinek, aki közvetlenül vagy közvetetten hozzájárult az újság elkészítéséhez!

1997 április

Plasma Pool

Elsietett Temetés

Szorongást kelt és félelmet gerjeszt minden elementáris erejű esemény, amely az ember testével, sőt testében történik meg. Testével, mely egyedül ismerős számára a világ összes formái közül, mely egyedül sajátja, mely kizárólagos helye az életben maradásra és pusztulásra egyaránt. Bármi, ami ezt a lét és nemlét közötti területet teljes egészében megrázza, halálos fenyegetés. Az ember, mint a természet része nem antropomorf, az élet eszelős túláradása életellenes.

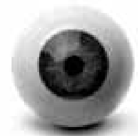
Az orgazmus az életnek, a cselekvésnek, érzékelésnek olyan megrázó összessége, mely annál közelebb hívja a halált, minél többet merít ki ezekből. A látvány-, hang-, íz-, szag- és érintésörvény átlép a káoszba, ahol valami rettenetes erejű vihar tombol, ami széttép, ami gyönyörű és halálos, egy életrobbanás a pusztulását tereli, ami csak a születéshez fogható: végzetes és totális. És ehhez már nem kell feltétlenül embernek lenni.

Szorongást elementáris testében összes kizárólagos pusztulásra halálos fenyegetés életellenes orgazmus megrázó hívja a halált érintésörvény vihar tombol életrobbanás születéshez végzetes totális

Az *„Elsietett Temetés"* az olasz Holocaust Records kiadásában megjelentetett Plasma Pool CD-n hallható. A CD tartalmazza a Trottel által 1993-ban kiadott kazetta anyagát és két bonus számot.

Download

„This is the time we make noises, playing the game of mixing”

Mielőtt még valaki azt hiszi, hogy van valami új Download, hát el kell keserítenem, mert tudomásom szerint nincs. Újdonság legfeljebb egy film (*„Charlie's Family”*) aminek a Download csinált zenét, és még három szó: Download vs Coil... huh ez kemény lesz. A következő kis interjú Cevin Key-jel készült, a *„The Eyes of Stanley Pain”* című CD és a Skinny Puppy körüli bonyodalmak kapcsán. (A Download okozta feelingeket az előző számunkban már ismertettük.)

□ *Az első mindjárt egy mellbevágó kérdés. Ki az a Stanley Pain?*

■ Á, csak egy kitalált személy, körülbelül egy éjszaka alatt teremtődött. Amikor azt a számot csináltuk, az utolsó számot a lemezen, volt benne egy hang, ami mintha azt mondta volna, hogy Stanley Pain, és akkor mind azt mondtuk, hogy *„oh a legrosszabb dolog... Stanley Pain szemei”*. Azt hiszem Mark mondta ki először a Stanley Paint. Teljesen logikusnak látszott az egész ügy, így ez lett a lemez címe. Bár a városunkban van egy park, az a neve, hogy Stanley Park. Nem hiszem, hogy van valami közük egymáshoz, ha-ha.

□ *Milyen érzés szabadon az American Recordingstól?*

■ Hú, egészen tökéletes. Ez volt a legrosszabb...

□ *Akkor mégis, hogyan kerültetek hozzájuk?*

■ Nem is tudom, akkor úgy látszott ők a legjobb kiadó a számunkra, és végre azt tehetjük, amit szeretnénk: a lehető legjobb albumot elkészíteni (A *„Process”*-ről van szó.) Az az igazság, hogy elég rosszul végződött ott minden, ez egy hosszú történet, de ha rövidet akarok belőle csinálni: hát nagyon rosszul kerültünk ki az egészből. Tulajdonképpen ez ölte meg a bandát, de ez a születésnapja a jelenlegi dolgoknak is, enélkül nem született volna meg a Download sem. Az a banda (Skinny Puppy) már nem létezhetett volna tovább. Rá voltunk kényszerítve, hogy döntést hozzunk és azt gondoltuk, hogy mi egyszerűen csak zenélni akarunk, de nem mint Skinny Puppy, hanem valami másként! Na persze nem az történt, hogy hirtelen azt mondtuk, mostantól fogva nem Skinny Puppyt, hanem Downloadot játszunk. Egyszerűen csak másfajta zenét kezdtünk el csinálni.

□ *Hogyan került össze a Download társasága?*

■ Haverok. Mind barátok vagyunk. Mark Spybey az enyém, Phil Dwayne barátja volt, és mind együtt lógtunk és szidtuk a rossz dolgokat.

□ *Csak kiváncsi vagyok, lesz még Tear Garden vagy Cyberaktif lemez?*

■ Persze. A Tear Garden már megjelent '96 szeptemberében. Elég érdekes, sötét és nagyon személyes. A szomorúságról szól. A borítót Steve Stapleton (Current 93, Nurse With Wound) készítette. A hangzás elég akusztikus. A legtöbb dolgot élőben, igazi hangszerekkel vettük fel.

□ *Hogyan sikerült Dave McKeant megszereznetek a Download album borítójának elkészítésére?*

■ Az Offbeat Records segítségével. Ők az európai terjesztőink. Ők ajánlották Dave-et. A Front Line Assembly is vele dolgozik, úgyhogy megbíztunk benne. A *„Brap”*-et is ő csinálta, a Back & Forth 3 és 4, vagy 5 és 6, vagy mit, ha-ha.

□ *Most a Download a fő projected?*

■ Igen a Download. Plusz a Tear Garden és a Doubting Thomas.

□ *Lesz még Doubting Thomas?*

■ Igen persze csak egy-két lemez max, mivel többé nem készítünk hozzá anyagot, hiszen Dwayne már nincs. Olyan anyagunk viszont rengeteg van, amit nem adtunk ki. Szerencsére rendkívül jól dokumentáltuk a dolgainkat. A file-okat, a sample-eket, mindent. Nagyjából 60 szám létezik és ebből talán 15-öt jelentettünk meg.

□ *Hogyan készül a zene?*

■ A Downloaddal nagyon szerencsésen, mert egyensúlyban van. Phil rendkívül mohó és kapzsi. Mindenki a saját zenéjét akarja továbbcsinálni és ettől mind jól érezzük magunkat. Aztán összejövünk, összerakjuk az ötleteinket és próbáljuk megosztani a koncepciót. Tiéd ez, tiéd az. Később aztán felhasználjuk ezt a sok-sok anyagot. Phil másféle dolgokat használ, aminek más a hangzása. Ő inkább egy „digital sound manipulator”, míg én „analog synthetizer manipulator” és „electric drummer” vagyok. Mark (ex-Zoviet France) inkább az akusztikus dolgok iránt érdeklődik és minimalista. Mindezek ellenére rendkívül jól megvagyunk, nincsenek ellentétek. Persze mindig is Dwayne volt a digitális felszerelések főnöke. A K2000 volt az *ő* lehetőségeinek eszköze, senkit sem láttam még úgy használni a K2000-et, mint ahogy azt Dwayne tette. Most minden más lenne, a hangzás is...

Laibach

„Beware false idols, believe in me”

Sokan, sokszor, sok helyen írtak már hülyeségeket a Laibachról. Lehet, hogy kivétel ez az írás sem lesz, hogy mégis írok róla annak két oka is van. Az egyik, hogy a Laibach 2 év után ismét egy zseniális lemezzel jelentkezett, a tőlük megszokott módon, már-már kínosan ügyelve arra, hogy sem zeneiségében, sem mondanivalóját tekintve önmagát ne ismételje. A másik ok, hogy a *„Jesus Christ Superstars”* ismét egy olyan anyag, amely sokféleképpen, sok szinten, több megközelítésből értelmezhető (félre).

Az alaptéma adott: a kereszténység kritikája, a Jézus tanaiban rejlő ellentmondások *(„...és azt mondta szeressétek egymást, majd testvért testvér ellen fordított...”)* és a keresztény erkölcs következetlenségeinek tudatosítása. (A Laibach intelligenciáját mutatja, hogy – sokakkal ellentétben – egy pillanatra sem keveri/mossa össze dilettáns módon a klérus több száz éves áldásos uralmát Jézus tanításaival.) Még mielőtt valaki abba a hibába esne, hogy a lemez tematikájából a Laibach eszmeiségével kapcsolatos messzemenő következtetéseket vonna le, kihangsúlyozom: a Laibach színház, nem több, nem kevesebb; nem egységes világnézet, de nem is csak egy zenekar a sok közül. Semmi sem az, ami. Még az első szám első személy is csak szerepjáték. Az előadás a figyelemfelkeltés egy eszköze: ráirányítani a közönség/hallgatóság figyelmét a problémákra és kikényszeríteni, hogy véleményt formáljon; felrázni az impotens passzivításból, egy magasabb tudatosság felé. Ennek elérése érdekében a Laibach semmilyen provokációtól nem riad vissza.

„Sokféleképpen értelmezhető az, amit csinálunk, úgy gondoljuk ez adja meg a munkánk minőségét. Az emberek legtöbbször önmagukról beszélnek, amikor másokat megítélnek.”

„A legkülönbözőbb módon közelítenek a Laibach egészéhez azok, akik valamilyen módon felveszik velünk a kapcsolatot. Azt szeretnénk, ha az emberek a saját útjukat találnák meg.”

És mégegyszer: a Laibach színház. Nem annyi, amennyi. Pontosan annyi, amennyivé önmagadban érleled.

■

A következő írásban szereplő interjúrészletek az angol Terrorizerből származnak.

A Laibach sok évvel ezelőtt indult el, hogy átmeneteljen a pop-kultúrán, felhasználva annak elemeit saját céljaira, újradefiniálva a történetet. A legutóbbi földbe taposott áldozat Prince *„The Cross”* című száma és Andrew Lloyd Webber ’60-as évekbeli rockoperájából a *„Jesus Christ Superstar”*.

„Azt kell mondanom, hogy tudatosan tartjuk magunkat távol jó számok feldolgozásától. Ha feldolgozunk egy számot, akkor az nagyban különbözik az eredeti stílusától. Egyszerűen jó számok átírására nincs szükség, azok önmagukban is megállják a helyüket.”

„Azért kezdtünk el rock’n’roll számokat feldolgozni, mert – bár ez ma divat – a legtöbb feldolgozásban egyáltalán semmi eredetit nem találunk. Az egész csak a dalok változatlan formában való újrafelhasználása, mindenféle értelmezésbeli plusz hozzáadása nélkül: például a Fugees változataiban semmi eredeti nincs. Amit mi csinálunk, abban mindig van valami eredeti: kibontjuk a már az eredetiben is meglévő, de rejtve maradt mélyebb tartalmat, ezzel újabb értelmezési lehetőségeket adva. Ez a folyamat a művészet más területeit is jellemzi. Ha valaki például Shakespeare-t játszik, mondjuk a *„Machbeth”*-et századszor, akkor tulajdonképpen *ő* is feldolgozza az eredeti változatot.”

A *„Jesus Christ Superstars”* című album a Laibach szellemiségének egyfajta fordulópontja. Az 1992-es *„Kapital”* a kommunizmus összeomlásának analízisét adta, az 1994-es év a függetlenség deklarálásának jegyében telt el (ennek lenyomata a *„Nato”*), az új lemez pedig a keresztény vallással kapcsolatos problémák feltárását kísérli meg, nagyon is pontosan érezve rá ennek időszerűségére.

„A vallás egyre jelentősebb szerephez jut a mindennapi életben az ex-kommunista országokban is. Oka ennek az is, hogy közeleg az ezredvég és ez növeli a pánikhangulatot. Már régóta léteznek olyan könyvek, mint a *„Mennnyei Prófécia”*, melyek a Második Eljövetelt hivatottak előkészíteni, vagy olyan szekták mint a szkientológia. Ezek Szlovákia területén nem hódítottak még akkora teret, de Németországban például jelentős bázisuk van. Azt hiszem, ami most történik az hasonló a '60-as évekbelihez, csak sokkal durvábban jelentkezik.”

„A vallás nagy szerepet játszott a ’60-as évek pop-kultúrájában, a Beatlesnél is, vagy a *„Jesus Christ Superstar”* idejében. Ha megnézed az akkori együtteseket – főleg a heavy metalban – sámánisztikus koncerteket találsz, krisztus-szerű figurákkal. A Beatlesnek volt egy sora: *„Népszerűbbek vagyunk, mint*

Jézus Krisztus". Amikor a *„Let It Be"* feldolgozásait megjelentettük, Amerikában megkérdezték tőlünk, hogy a Beatles népszerű volt e Jugoszláviában, azt mondtuk: *„Igen, népszerűbbek, mint Jézus."*

„A zenénkben nagyon sok átfedés van, sok stílus-kategóriát foglal magába: heavy metalt, klasszikus zenét, industrialt és a techno bizonyos fajtáit. Csináltunk már hasonlót, mint ez az új lemezünk. Nem igazán új dolog nálunk a gitárok használata. Olyasvalami ez az egész, ami állandó körforgásban van, bizonyos elemek újra és újra visszatérnek. Hasonló energia jellemezte az *„Opus Dei"*-t is. Ennél a lemeznél ismét elhatároztuk, hogy egy kicsit metálosabbra vesszük a hangszerelést. Attól függően változtatjuk a zenei formát, hogy éppen milyen témával foglalkozunk."

„A kezdetek kezdetén természetesen figyelemmel kísértük a Throbbing Gristle, a Cabaret Voltaire és a Kraftwerk munkáját is. Industrial zenekarként indultak, aztán valami egész mássá fejlődtek: modjuk intelligens technová. Mi is olyan számokat készítettünk, amit inkább a technológia jellemzett, mint az industrial, de ma ezek között igazából nincs különbség. Tény, hogy még metál együtteseknél is sok gitárhang gépek által generált vagy sampling. És nem is értem miért kellene az energiánkat pazarolni, ha ugyanazt gépekkel is elérheted."

A heavy metalba is betört a vallásos ábrázolásmód, a keresztény ikonológia felhasználása, igaz az esetek nagy részében fejtetőre állítva. Mondanom sem kell, hogy a Laibach milyen éles szavakkal bírálja a Fenevad követőit.

„De Sade márkit* például az egyik leginkább keresztény figurának tartjuk. Mert bár kifejtette a kereszténységhez, az Istenhez, a valláshoz való negatív viszonyát, elméleteit ugyanazokra az alapokra helyezte, mint a keresztények. Tulajdonképpen az egész filozófiájának alapfeltétele a kereszténység megléte. A különbségek nem olyan hatalmasak, mint ahogy azt beállítani próbálják. Tulajdonképpen szükségük van egymásra. A Sátán azt mondja, hogy Jézus az ő hithű ellentéte. És Istennek is szüksége volt egy ellentétre, hogy saját uralmát megalapíthassa."

„Mi leginkább ideologista ateisták vagyunk. Ha nem hiszel semmiben, nyilvánvalóan hihetsz bármiben, ami egy nagyon cinikus állásfoglalás."

„Felfedezhetünk a kereszténységben bizonyos pontokat, amelyek nagyon is megállják a helyüket, olyanokat, amelyeknek nagy a jelentőségük. Vannak egészen érdekes megközelítései mindannak, amit Jézus mondott. Például mikor az izraeliek megkérték, hogy csatlakozzon a Róma ellen küzdő gerillákhoz és viselkedjen úgy, mint egy forradalmár, azt mondta a problémát nem a rómaiaktól való megszabadulás okozza, hanem önmagunk megváltoztatása, mert ha ez meg nem történik, akkor egy másik hadsereg for uralkodni felettünk. Ez egy alapvető igazság."

„Ha láttad például Scorsese nagyon érdekes interpretációját (A *„Jézus utolsó megkísértése"* című filmet), az a bibliai történetet Júdás, mint tipikus forradalmár és Jézus, mint egyfajta szellemi élmény reprezentánsa közötti konfliktust mutatja be. Tény, hogy az egész dologban van valami a korai kommunizmusból. Nagyon is politikai gesztusként funkcionálhat például az árusok pultjának megrongálása."

„Nyilvánvalóan a katolikus vallás Európában szorosan összefonódott az egész Nyugat szellemi örökségével és gazdaságával, hiszen az egész a katolikus etikán alapszik és így persze jelen van az oktatásban és a politikában is. Régen nem törődtünk a vallással, ma már egyszerűen nem hagyhatjuk figyelmen kívül."

▪

A számok szövegei megtalálhatóak a CD bookletjében, ez tovább segítheti az elhangzottak megértését. Befejezésül Júdás szerepének egy érdekes megközelítése, az *„Abuse and Confession"* című számból.

„Meg volt írva a Könyvben / Hogy a kereszten kell meghalnod / És meg volt írva / Hogy el kell árulnom téged / Máskülönben az Ember elveszne... Mivel meg volt írva, meg kellett tennem / És az a csók az arcodon / Bizonyítja irántad érzett szeretetemet / Nincs emberben nagyobb szeretet, mint bennem / Ki más áldozná fel az öröklétet / Egy csókért / Az emberiségért / Az emberiségért..."

Diszkográfia

85, *Laibach*
85, *Rekapitulacija 1980-1984*
85, *Neue Konservativ*
86, *Nova Akropola*
86, *Occupied Europe Tour 1983-85*
86, *Krst Pod Triglavom – Baptism*
87, *Opus Dei*
87, *Slovenska Akropola*
88, *Sympathy for the Devil*
88, *Let It Be*
89, *Machbeth*
92, *Kapital*
93, *Ljubjana, Zagreb, Beograd – Live 1982*
94, *Nato*
96, *Jesus Christ Superstars*

**Donatien Alphonse Francois Marquis de Sade (1740–1814). Az obszcén szexuális perverziókat realista módon ábrázoló regényei nyomán vált hírhedtté. Fő művei: „Justine, avagy az erény viszontagságai", „A budoár filozófiája". Nevéből származik a szadizmus kifejezés.*

808 State

„Let me be the Sun & Moon for you”

Graham Massey neve gondolom ismerősen cseng, egy halom bandának készített már remixet (pl. FSOL, Bomb the Bass, Björk). Ő és még két tag: Darren Partington és Andrew Barkers alkotják a 808 State-et, mely már elég régóta nyomja ezt a könnyed és szórakoztató, ám mégis igényes és folyton rohasztóan aktuális technot. Vagy nem is techno, inkább korunk zenei tárháza és ezek keveréke.
(Graham Massey ■, Darren Partington ■)

■ Tudod, hogy mit tudnak ezek a mai fiúk? Az Orbital, az Underworld, na és a Chemicals. Tudod, hogy mit tudnak? Az a baj velük, hogy mindig látod és szinte előre hallod a következő lemezüket (na-na azért... – a szerk.). Velünk viszont baszhatod, úgysem fogod kitalálni, és ez így van jól.
□ *De azért a 808 STATE hangzás marad, ugye?*
■ Persze, már megvan a saját identitása.
■ Nem tudom, mi az és hogy lett, de van.
■ Benne van a zenében, nem?
■ Tőlünk tényleg mindent megkaphatsz, 12 ötlet egy számban, meg minden, akkor, amikor a legtöbb együttesnek van egy ötlete és arra építik az egész számot. A dalok teljesen a szívünkből szólnak, telerakjuk az egészet érzésekkel.
□ *Valahogy mégis úgy érzem, hogy takarékosan bántok a zenétekkel, oké a 12 ötlet, aztán valahogy mégis kivontok belőle 3-at.*
■ Pontosan így dolgozunk. Először mindent bele, ami marad, marad, aminek ki kell jönnie, az kijön – ez a 808 szisztéma. A drum & bass is úgy csinálja, hogy kiválaszt egy elemet és addig hajszolja, míg el nem ér egy határt, a legvégsőt, és ott az már elég erősen szól. Nálunk ez azért meg van variálva. 4 percben el tudjuk mondani, amit egy techno banda 10 percben próbál meg.
□ *Azt már észrevettem, hogy mindegy, hogy kivel, vagy kinek dolgoztok, a 808 State „embléma” mindig rajt van a munkákon.*
■ Igen, a 808 olyan, mint egy minőségi pecsét. Ha Graham a Björkkel van stúdióban, úgy hívják: Graham a 808-ból. Ha mi ketten Andrew-val DJ-t játszunk valahol, akkor úgy hívnak minket, hogy a 808 DJ-k.
□ *Mi az a „Ghosting” technika?*
■ Ez ugyanolyan, mint ha Noel az Oasisből egy riffet kölcsönvesz valahonnan és megváltoztatja. Ugyanezt csináljuk mi a technikával, találunk egy érdekes sample-t, körülkomponáljuk mindenfélével, aztán a sample-t kitöröljük, és tessék, kész egy új dal.
■ Ezt a technikát régen használtuk sokat. Ma inkább az atmoszféra köré építünk. Szerintem az a lényeg az egészben, hogy tudd a technikát kezelni és ne az kezeljen téged. S azok csinálják igazán jól, akik nagyon is uralkodnak a felszerelésük felett. A drum & bass is így született. S így a dolgok már maguktól szaladnak. Például mi jól érezzük magunkat autóvezetés közben, ugyanis uralkodunk a jármű felett, így az agy szabad lesz és már gondolkozhat más dolgokon is...
□ *Vannak állandó 808 hangok, melyek azért meghatározzák a zenéteket?*
■ Ilyeneket Graham szokott csinálni, gitáreffektusok szintetizátorral, tudod, hogy a hangzás szép és stúdióhangzás legyen. Úgy nevezzük ezeket, hogy „Cheap & Cheerful!“.
■ Akár hiszed, akár nem, ezen az albumon kevesebb művi hangot használtunk, elég sok hang valódi hangszerről származik.
■ Igen, ez volt a legnehezebb az album elkészítésekor. Egymást folyton meg kellet győznünk. Soha nem tudtuk eltalálni, milyen hangot akarunk kiragadni valamely kultúrából. Ugyanis mindhárman elég világlátottak vagyunk és folyton azon vitatkoztunk, minek milyen hangja van.
□ *Hogy jöttek össze a kollaboránsok? Hogyan választottátok ki az énekeseket? Régen a New Order énekese, MC Tunes, most pedig Lamb, Manic Street Preachers, Soul Coughing...*
■ Elég nehéz ám kiválasztani azt az énekest, aki kihozza a számból, a zenéből a valódi tartalmat és nem pont a fordítottját keveri ki. Megírtuk a *„Bond”*-ot (a legmocsokabb szám a lemezen, pozítiv értelemben – a szerk.) és úgy gondoltuk, milyen szép is lenne eggyel tovább lépni. A Soul Coughingot a Glastonbury fesztiválon láttuk, ahol Andrew és én DJ-t játszottunk. Megkértük, hogy énekeljen rá a számunkra, mire ő ezt mondta: *„Mi van, ki a faszok vagytok ti?”*. Elemében volt. Aztán persze totál lelkes lett, amikor meghallotta az anyagot. Mondjuk ahogy énekel és szöveget ír, az is elég ferde, de nagyjából úgy, ahogy mi is, tehát az egész klappolt és működött. Egyik dalnak szüksége van énekre, a másiknak nincs, ezt követjük most. Van amikor szükség van emberi beavatkozásra. Mondhatják, hogy kész van már az a szám lehet kiadni. Egy frászt. Keresnünk kell valakit, hogy életre keltsük. Keresünk egy énekest.

(forrás:intro)

Diszkográfia
88, *Newbuild*
89, *Quadrastate*
90, *Ninety*
90, *The North At Its Heights*
90, *Utd State 90*
91, *Ex:el*
93, *Gorgeous*
93, *Forecast*
94, *State To State*
96, *Don Solaris*

Front 242 Patrick Codenys

„I can't see, blind is what I am, noone to save me from myself."

Az következő interjút a Zillo magazin munkatársai készítették Patrick Codenysszel, 1996 októberében.

□ *Úgy tudom Danielnek és neked van egy saját stúdiótok. Hol van ez egyáltalán?*

■ Ki akarsz minket rabolni, vagy miért kérdezed (ha-ha)? Amúgy Belgiumban van, Brüsszel egyik kis elővárosában. A stúdió nem túl nagy, de tele van nagyon jó hangszerekkel. Egy stúdióban fontos a jó technika, de ha azok, akik használják nem jó zenészek, akkor az egész technika nem ér semmit. Lehet, hogy egy produkciót egy kis stúdióban vagy otthon vesznek fel, mégis nagyon jól szól, ez azért van mert a technika mögött lévő emberek nagyon jók.

□ *Csak kettőtök használja a stúdiót vagy a többi Front 242 tag is?*

■ Aaz összes 242 produkciónál ezt a stúdiót használtuk. A munkafolyamatok teljesen megoszlottak. Volt aki az élő verziókat dolgozta ki, volt aki interjúkon dolgozott. Egyikünk több, másikunk kevesebb időt töltött itt. Természetesen Jean-Luc – énekes lévén – a stúdiótechnikával nem sokat törődött, ettől függetlenül ez a stúdió az elmúlt 15 évében mind a négy 242 tagnak a rendelkezésére állt. Az utóbbi két évben főként csak Daniel és én használtuk.

□ *Kapcsolatban állsz még a többi 242 taggal?*

■ Igen, még mindig barátok vagyunk. Sőt Jean-Luc még a szomszédom is. Richard rendszeresen felhív minket, és hetente egyszer együtt focizok vele. Daniellel pedig a stúdióban találkozok. Esetenként együtt megyünk el szórakozni. Ekkor általában a zenéről és az új hangszerekről beszélgetünk, hogy kinek mi van vagy mit akar vásárolni.

□ *Hogy tetszik neked Richard és Jean-Luc műve: Holy Gang, Cyber-Tec, Cobalt 60?*

■ Végül is tetszik és örülök nekik. De azért azt gondolom, hogy Richard a Holy Ganggel nem egy ilyen projektet tervezett. Felhívott, hogy látogassam meg őket a stúdióban, ahol a La Muerte gitárosával zenélt. Dolgoztak, végül összejött egy a dal, ami nekik különösen tetszett: egy közös produkció, nem az eddig megszokott stílusban és mindez szinte véletlenül. Megfogta őket a dolog és megalakították a Holy Ganget. Személy szerint nem nagyon szeretem, nekem túl gitárcentrikus a hangzás. Nem olyan egyszerű a barátaid lemezeiről beszélni, egy-két dolgot szeretek a Cyber-Tectől, vagy a Cobalt 60-tól, egy-kettőt pedig nem. Való igaz, hogy nem hallgatok minden nap EBM-et vagy indusztriális zenét, de azért mondhatom, hogy Jean-Luc jó munkát végzett.

□ *Mostanában milyen zenéket hallgatsz?*

■ Nagyon sokfélét. Szeretem például a Chemical Brothers legutolsó albumát, emellett gyakran hallgatok Prodigyt és néha olyan gitárzenéket is, mint a Garbage. Egyébként a könnyűzenével sincs semmi bajom.

□ *A Cobalt 60-n kívül szeretsz más német bandákat is?*

■ Kevés olyan van, mint a Cobalt 60. Még a Die Kruppsnak van egy-két jó száma.

□ *És a Project Pitchfork?*

■ A saját határaikon belül egész jó produkciót adtak, de ez nem az a fajta zene, amit én szívesen hallgatok.

□ *Kapcsolatban állsz más EBM legendákkal, mint a Front Line Assembly, a Ministry, vagy a Nine Inch Nails?*

■ Sok mindent lehet kapcsolatnak nevezni. Amikor ők Belgiumban járnak, akkor találkozunk és sokat beszélgetünk, vitatkozunk, leginkább a zenéről. De ha az ember máshol és máshogy talákozik velük, akkor egyáltalán nem a zenéről, hanem az életről társalgunk.

□ *Az új projectet a Grisháť, te és Daniel alkotjátok.*

■ Igen, egyenlőre mi ketten, de nem tudom, lehet, hogy lesz énekesünk és egy dobosunk is. De ez akkor is csak a mi kettőnk projectje marad.

□ *Ez egy erőteljes hangzású zene?*

■ Hát igen ezt szeretnénk, egy erőteljes elektronikus hangzást, intelligens számokhoz. Ezt azonban nem könnyű elérni. Mi először mindig a kutatással kezdünk, gondolatokat és hangokat gyűjtünk. Még nincs sok számunk készen. Szeretném az elmúlt tizenöt év tapasztalatát beleadni. Ezt csináltuk a Sabotage-Q.C.Q.C.-nál is. Eleinte ez is egy szokványos produkció volt, aztán valami egészen misztikusat vagy mágikusat éreztünk, hiszen benne volt az ösztöneinkben, hogy ilyen zenét csináljunk. Ha megkérdezel engem, hogy szeretem-e a rave vagy a disco zenét, azt mondom igen, de nem ösztönöz semmi, hogy ilyen zenét csináljak. Ehhez meg kellene birkóznom saját magammal.

□ *Most mindegyikőtök külön utakon jár. Ezzel a Front 242 végérvényesen megszűnt?*

■ Ezt egyáltalán nem mondanám, ugyanis a barátság köztünk még mindig fennáll. Azt egyikünk sem mondhatja, hogy nincsenek problémák a Front 242-val. Inkább azt mondanánk, hogy az idő nem megfelelő a Front 242-nak. Talán a jövőben egyszerűbb lesz az egész. Túl nagy a nyomás a 242-n. Privát mindannyian jól megértjük egymást, de ha egy stúdióban kéne együtt lennünk biztosan veszekednénk. Ami az élő fellépést illeti az

idő mindenképp megfelelő lenne a Front 242 számára, mivel a legtöbb elektronikus csapat élőben meglehetősen unalmas.

□ *Véleményed szerint melyik volt a legjobb időszaka a Front 242-nak?*

■ Tulajdonképpen nekem minden számunk tetszik, de legfőképpen a *„Headhunter”* maxi a *„Welcome to paradise”*-szal. Ez volt az első lemezünk, amivel igazán közel kerültünk az emberekhez. A *„Headhunter”* szinte pop-zene, de egy jó underground sláger is egyben, és ezt nagyon nehéz volt elérnünk. A *„Welcome to paradise”* jól játszható klubokban, ezért ez a kedvenc maxim. Érzelmileg a *„Geography”* tetszik a legjobban. Minden albumunknál más-más technológiát alkalmaztunk, de ennél még csak a kezdeteknél tartottunk. Kevés hangszerünk volt és mindent nagyon le kellett egyszerűsítenünk. Gépeket kellett kölcsönöznünk az effektekhez... nagyon nehéz volt így, korlátok között dolgozni, de ez inspirált minket.

□ *Van egy nagyon jó klippje a „U-men”-nek.*

■ Arra gondolsz, amikor Jean-Luc és én a zuhany alatt verekszünk?

□ *Igen pontosan arra!*

■ Ezt a szüleim fürdőszobájában forgattuk és Jean-Luc testvére egy egész kicsi kamerával filmezett. Azt gondoltuk jó lesz ha kevés helyen, a zuhany alatt küzdeni próbálunk. Az már nem látszik a videón, hogy egész komolyan verekedtünk. A tusoló túl kicsi volt és tropára ment, úgyhogy egyfolytában vágnunk kellett és részeket kihagyni. Azt gondolhatod, ha az arcunkat nézed, oh milyen jó színészek, de a fájdalmak valódiak voltak. De ez még egészen az elején volt...

□ *Anton Corbijn csinálta a Depeche Mode klippeit és ahogy tudom a Front 242-nek is dolgozott...*

■ Igen, a *„Tragedy for you”* és a *„Headhunter”* is az ő munkája.

□ *Tartjátok még a kapcsolatot?*

■ Nem, ő nagyon elfoglalt. De turnék alatt Los Angelesben és Belgiumban találkoztunk vele. Az utóbbi 4-5 évben nem is láttam, de nagyon kedvelem őt. A Joy Division fotósaként kezdte. Nagyszerű fotós. Szerintem fotósnak sokkal jobb, mint videósnak. A *„Headhunter*” videója valóban tökéletes lett és ezért hálás is vagyok neki.

□ *Tartod még a kapcsolatot a Depeche Modedal, hiszen ők a ’88-as turnén is támogattak benneteket.*

■ Találkoztunk Los Angelesben, de nem vagyunk közvetlen kapcsolatban. Felhívtuk az irodájukat amikor a Grisha projekthez énekest kerestünk, tehát még ismerjük egymást, de mindannyian elfoglaltak vagyunk, így nem túl sok a személyes kapcsolat közöttünk.

□ Daniel és te a producerei voltatok más német bandáknak is, mint például a Die Krupps, az Overgament.

■ A Die Krupps és más csapatok is megkerestek minket, de nem volt időnk rá. Ha egy saját projectet akarunk, minden időnkre szükségünk van. Egy jó nap érdekében már három napos előkészületek kellenek számokat keresni, amelyek inspirálnak. Mikor Jean-Luc a Cobalt 60-hez egy remixet kért – bár ő a barátom – ellenkeznem kellett, mivel ez a saját projektem számára súlyos időkiesést jelentett volna.

□ *A Sabotage-Q.C.Q.C. az egyedüli, amit ti menedzseltetek?*

■ A menedzselés nagy dolog. Mi egyáltalán senkit nem akarunk menedzselni. Annyi időre van szükséged egy saját projecthez, hogy nem marad elegendő időd egy jó munkához menedzserként. A Sabotage-Q.C.Q.C.-nél kezdetben csak tanácsadóként működtünk. Nagyon kedvesek voltak mikor szóltunk, ha egy kis hibát találtunk vagy valamit mi másként csináltunk volna, elfogadták a kritikáinkat, nyitottak voltak a tanácsainkra. Ilyet ma ritkán találsz. Ennek ellenére jól vitték előre a munkát, megmaradt a saját személyiségük, ami nagyon fontos. Mint a legtöbb bandának, nekik is szükségük volt tanácsokra és ezt mi megadtuk nekik. Sok mindenben tudunk segíteni, de ennél többre nincs időnk.

□ *Hogy látod a zene jövőjét ?*

■ Nem akarok sokat beszélni róla, de én nagy ellentmondásokat látok. Ha például az Interneten beszélgetsz emberekkel, észreveheted, mennyire amerikanizálódott mindenki. Ez a zenében is ott van. A legtöbb zene csak „populáris zene” és ezt beépítjük a saját kultúránkba. Ennek ellenére most egy bezáródás zajlik a nemzetközi piacon. Sok német zenészt fogsz látni, aki német zenét csinál, és franciát, aki a francia közönségnek zenél. A slágerlisták megint nemzetiek lesznek. Én mégis inkább az univerzális dolgokra gondolok. Azt gondolom a zene akkor bír erővel, ha univerzális. Ilyen a klasszikus vagy az afrikai zene. Peter Gabrielben megvan ez az erő. Ha őt hallgatom, biztosan tudom, hogy hozzám szól, mert van benne valami egyetemleges. A Front 242-val sikerült elérnünk, hogy bár belga csapat vagyunk, mégis szólni tudunk az amerikaiakhoz vagy a németekhez is. Minket a zenénk által értenek meg, hiszen én nem beszélek németül, és sokkal jobban megértenek a zene által, mintha megpróbálnak társalogni velük. Ha kérdezed mi a tervem a jövőre: talán az, hogy az érzelmeket keverjem egy angol vagy egy amerikai énekessel, egy nagyon fegyelmezett elektronikus zenévé kombinálva. Többre értékelem a kultúrák és személyiségek közötti áthidalásokat, ellentétben a különböző zenei stílusok közöttivel. Engem nem érdekel ha te afrikai zenét heavy metállal keversz, mert ez inkább technikai dolog. A world musicokból gyakran kihallatszik, hogy csak egy jól felszerelt európai stúdió akart modern technikával afrikai zenéből európai verziót csinálni. Különböző emberek együtt: ez engem sokkal jobban érdekel. Ha afrikai beütést akarsz, akkor egy igazi afrikai zenész kell a zenekarodba. Én az olyan bandákat szeretem, mint a Nine Inch Nails, de az elektronikus zenét is, ami eredeti európai. Ezeket a stílusokat szívesen ötvözném.

Hellsau

„...going down to the other side...”

A Swamp Terrorists *„Killer”*-jének megjelenése után STR kivált az együttesből, hogy saját projectjén – a Hellsau-n – dolgozzon tovább DJ Killroy-jal és Doom Sue-val. A kiválás okairól és további terveiről faggattuk STR-t ebben a rövid interjúban.

□ *A „Killer” CD megjelenése után megalapítottad a Hellsau-t, két segítő társsal. Mondanál pár szót a kiválás körülményeiről? Hogyan értékeled a Swamppal eltöltött éveket?*

■ Az elmúlt 10 év tulajdonképpen egy óriási kísérlet volt, hogy saját zenei nyelvemet megtaláljam. Egy kutatás a tökéletes kapcsolatért az elménk és a gépeink között. Számomra az egész – legelső felvételünktől a legutolsóig – menetelés volt a célpont felé. A célpont a *„Killer”* volt, és úgy hiszem ezzel elértem mindent, amit a Swamp Terroristtal elérhettem. A barátságunk nem változott, nem személyes okok miatt hagytam el a zenekart. Két lehetséges út létezik a Swamp számára: megismételni a *„Killer”*-t, vagy egy egészen más irányba menni. Ane H és én sokat beszéltünk a Swamp jövőjéről és mások voltak a zenei elképzeléseink. Zeneileg most mind a ketten a saját útunkat járjuk és úgy gondoljuk, ez így mindkettőnknek jobb.

□ *Mit jelent a név?*

■ A Hellsau nevet két okból választottuk. Először is ez DJ Killroy születési helye. Másodszor pedig ez a legroszabb név, amit csak el tudok képzelni egy együttesnek.

□ *Hogyan határoznád meg a Hellsau stílusát?*

■ A Hellsau a modern zenei stílusok mindegyikét felöleli, egy kompromisszummentes, samplerekkel támogatott módon. Ugyanaz az energia lüktet benne mint a Brainfuckban, csak egy kicsit emészthetőbb formában.

□ *Van-e hosszútávú koncepciód a Hellsau-val, úgy értem vannak-e konkrét terveid vagy folyamatosan alakul ki az egész?*

■ Persze vannak hosszútávú terveim, de nem igazán tudom, mi is fog történni a jövőben...

□ *Van-e valamilyen üzenete a Hellsau-nak, mit szeretnél kifejezni vele?*

■ Semmiféle üzenet nincs mögötte. Csak az érzések, amit a zaj kelt benned.

□ *Milyen zenei hatások értek a múltban, illetve mit hallgatsz mostanában?*

■ Whitehouse, Lustmord, Fear Factory, Lfo, Ultraviolence.

□ *Tudsz valami biztosat mondani a CD megjelenéséről?*

■ Kapcsolatban állok pár kiadóval, de még nem választottam. Remélhetőleg az év elején vagy a közepe felé jelenik meg az első lemez.

Marilyn Manson

„Each thing I show you is a piece of my death.”

Szakít. Szakít. Szakít. Azt hiszem, vagy legalábbis remélem, hogy a Marilyn Mansont senkinek sem kell bemutatni: rendkívül népszerűek, nagy-nagy újságok is bőven cikkeznek róluk, úgyhogy itt csak említés szintjén fognak szerepelni. Hogy mégis szerepelnek, annak egy oka van: ez a zene annyira jó és annyira nekünk szól, hogy írni kell róla. Annyi minden van mögötte, hallgatod és mindig találsz benne valami olyat, amit eddig még nem láttál. Valaki megkérdezte tőlem: mi az a Marilyn Manson? Minden ami rossz. Önmagában hordozza az egész mindenség romlottságát és lepusztultságát, bűzét és mocskát. És ezt mind neked adja. Élvezd. Ördögi, sátánista, náci(?) orvgyilkos. Szárnyaló fenevad. Romantikusan kegyetlen. Hogyan mondjam? Ez az ember beteg. Totálisan készen van és a zenéje tökéletes. Lelkileg KO az egész banda, de van egy teljesen felépített image-ük, ami mögé elbújnak és röhögnek rajtad. Soha nem jöhetsz rá kik vannak az álarc mögött. És ez a titka az egésznek. Rockbálványok. Istenek. Imádod őket és követnéd is őket, de te nem őrülhetsz meg ennyire, neked ez nem adatik meg. A szövegek is erről szólnak – dirty dirty rockstar. És még annyi minden... És mi ez az egész népszerűség? Mitől? Csak arra tudok építeni, amit a haverok mondanak. Elvakult industrialisták és nem tetszik nekik a Marilyn Manson. Merthogy túl rockos. Talán itt a megoldás. A Skinny Puppy már rég csinálja ezt az önmarcangolást a színpadon. Mégsem veszi fel senki. A Ministry meg a NIN rég tudja kívülről ezt az egész feelinget. A Marilyn Manson nem új itt és ezt mi tudjuk. Csak valami baszott jókor jöttek. Számomra pont a legjobbkor. Mikor azt hiszed, hogy már nem lehet tovább feszíteni, már nem lehet tovább pörgetni, már nem lehet tovább fokozni a brutalitást, az őrültséget, a fájdalmat... akkor jön a Marilyn Manson és mindenen túltesz. És ez nem vicc.

Time has come for bitter things

Die Form

„...behind your love, unreal death...”

Ha az 1977 óta – Phillipe Fichot vezetésével és felesége Eliane P. akítv részvételével – működő Die Form munkásságát be szeretnénk mutatni, úgy ezen újság hasábjai nem lennének elegendőek. A cikk tartalma ezért jelenlegi projectjeikre és a legutóbbi *„L’ame Electrique”* című albumukra korlátozódik, amelyen tovább folytatják egyfajta abszolút belső szépség keresését, mintegy válaszolva is ezzel mindazoknak, akik a Die Form meghökkentő előadásiban csupán szadista ösztönök gátlástalan kiélését vélték felfedezni...

□ *Mondanál valamit a „L’ame Electrique” című új albumról? Én nem vettem észre radikális továbblépést az előzőhöz képest...*

■ A *„L’ame Electique”* a *„Trilogy of Passions”* hármasának a második darabja, melynek elődje a *„Suspiria De Profundis”*. Igaztalannak találom, mikor azt mondod, hogy nem vettél észre fejlődést. Rendkívül sokat dolgoztunk azon, hogy a hallgató a lehető legmélyebb Önmagáig jusson el, hogy az általános passzív hallgató szerepnél sokkal többre kényszerítsük. Munkánk célja a totális alkotás – mint folyamat – keresésébe torkollik, egy állandóan növekvő intenzitással, keresve a szépséget, annak teljességében, keresve egyfajta különleges költészetet... Minden kompozíció, hangszer és énekhang ennek a célnak a szolgálatában áll. Úgy gondolom még a hangzást is sikerült úgy kifejlesztenem, hogy tökéletesen kapcsolódjon a tartalomhoz. A Die Form egészétől igazán különböző alkotások pedig sideprojectként jelennek meg...

□ *Kis idővel ezelőtt egy CD single formájában remixelték a Die Form számait más együttesek. Ez a saját ötletetek volt, vagy a kiadóé?*

■ Konkrétan meg volt, hogy mi kikkel szeretnénk elkészítettni a *„Silent Order”*-t, de nem értek rá akkor... Ezután beszéltünk a Hyperiummal az ötletünkről és felkértük Adi Newtont (Clock DVA) és Martin Bowest (Attrition). Ez a munka nagyon értékes tapasztalatokat adott. A remix változatok nagyban különböznek az eredetiektől, mégis összefogott, homogén számokat kaptunk – pont azt, amire szükségünk volt. A számoknak egészen új dimenzióit sikerült megnyitnunk.

□ *Szívesen készítenél remixeket más együtteseknek?*

■ Ha lenne rá időm, természetesen. Igen, szeretnék ilyet csinálni. De tudnod kell, hogy más művészek zenéjét újrakeverni sok időt igényel, mert gyakran egész más felszereléseken, gépeken dolgozunk. Időigényes az adatok átalakítása olyan formátumra, hogy azt a saját géped is kezelni tudja. És csak ha ez megvan kezdődhet egy szám átalakításának kreatív része.

□ *Ha jól tudom számtalan side-projecten dolgozol mostanában vagy talán már el is készültek...*

■ Ami most leginkább foglalkoztat, az az új fotók készítése több kiállításhoz, egy új könyvhöz és videokhoz. Zeneileg most a trilógia harmadik részének felvázolása foglalkoztat. Dolgozom egy side-projecten is Eliane-nel és Mutsumi Oku-val. Egy dupla CD box készítése is folyamatban van (Az azóta már megjelent *„Museum of Ecstasy”*-ről van szó.) az első lemezeinkről kimásolt számokkal, de még nem sikerült megfelelő csomagolást találnunk hozzá.

□ *A Front Line Assembly nemrég azt mondta, hogy minden projectet más-más kiadónál készítenek, hogy így a lehető legtöbb odafigyelést kaphassák. Úgy tűnik ti nem így gondolkoztok, egy ideje mindent a Hyperiummal adattok ki.*

■ Tudod ez csak a lehetőségek kérdése. Mikor végeztünk a projectjeinkkel a Hyperium készen állt arra, hogy kiadja őket, ezért szerződtünk hozzájuk. De igazából semmi sem tart minket vissza attól, hogy más kiadókkal dolgozzunk. Egyébként éppen most adtunk ki egy válogatás CD-t a Cleopatránál, hogy betörjünk az amerikai piacra.

□ *Mesélnél valamit az UKIYO projectről?*

■ Miután megismertem Akifumi Nakajimát (többek között az Aube és a G.R.O.S.S. nevű csoportok tagja) egy Japánban tett látogatásom során elhatároztuk, hogy készítünk egy anyagot UKIYO név alatt. A név nagyjából annyit tesz, mint lebegő világ, vagy gyönyör zóna. Ő felvette a hangmintákat Kyoto templomaiban, kertjeiben, utcáin és Mutsumi Oku

tradicionális énekeit. Ezután elküldte nekem a DAT-ot, hogy hozzáadhassam a saját dolgaimat. Néha meditatív minimalista hangokkal és töredezett melódiákkal, néha zajos... az UKIYO egy különlegesen erős zenei megfogalmazása az erőszak és szépség, az archaikus tradíciók és a felgyorsult modern idők kontrasztjának.

□ *Felfedezhetünk egy bizonyos egységet a grafikai munkáidban (fotók, CD borítók stb.). Ez szándékos vagy sokkal inkább egy ösztönös folyamat?*

■ A kezdetek kezdete óta (ez 1977-et jelent), a megjelenés milyensége szerves részét jelentette munkáinknak. A vizuális rész nélkülözhetetlen(!) kiegészítése a zenének. A Die Form nem csak zenészek csoportja! Fontos a megjelenési formánk egységesítése és ezzel egyfajta folyamatosság biztosítása.

□ *Csak fekete-fehér fotókkal dolgozol?*

■ Több ok miatt is jobban kedvelem a fekete-fehér képeket. Először is, az összes képemet én dolgozom ki, régi gépekkel. Ezek lehetővé teszik, hogy a fotók textúráját átdolgozzam és így egy új „idődimenziót” adjak nekik, olyat ami magába foglalja a születéstől a halálig tartó időintervallumot... Mindezt színesben nem lehet megvalósítani. A fehér és a fekete drámai ellentéte jobban illeszkedik a munkáimhoz. Egy másfajta valóság jelenik így meg, egy sötétebb és absztraktabb, mert a valóságban mindig mindent színesben látunk és nem fekete-fehérben. A fény és az árnyék addig harcol és keveredik egymással, míg egy új összképet nem alkotnak, egy reflekciót, egy látomást...

□ *Mesélnél valamit a nemrég megjelent könyved koncepciójáról?*

■ Igen, az első könyvemet a Donna Klemm adta ki (művészeti kereskedés Wiesbadenben). 15 év fotóit tartalmazza pár szöveggel. Ezek egy felfedező út állomásait mutatják be az erotika tudattalanján és a testek költészetén keresztül. Minden fotó túlmutat az idő korlátain, valahol az élet és a halál között vannak. Olyasmi, mintha öreg tükörben néznéd őket. Nem az erotika vagy a szex a kiállítás lényege, hanem a lélek tükröződése az árnyékokon keresztül. Az egész rendkívül közel áll a zenémhez, tulajdonképpen csak a kifejezési mód más.

□ *Kiadtatok egy videokazettát is ha jól tudom...*

■ Az idők folyamán több filmet is kiadtunk, főleg koncerteket és most készítettük el a legelső videoklippünket, a *„Phenomena of Visitation”*-t. Más klippeket is tervezünk, reméljük a Hyperium is támogatja azon törekvésünket, hogy minnél több helyen bemutassák. Van saját videoberendezésünk, ez lehetővé teszi, hogy mindent magunk csináljunk, persze a végleges változatokhoz szükség van még stúdiómunkára is.

□ *A kiadványaitokon gyakran találhatóak idézetek más művészektől. Elmondanád ezeket hogyan választod ki?*

■ Az idézetek mindig szorosan kapcsolódnak a munkánkhoz, tulajdonképpen kulcsok a hallgatónak, hogy megtalálja a saját útját a labirintusban. Néha már az alapkoncepció felállításakor megvannak, néha csak a kész anyagot egészítjük ki vele.

□ *Feltételezem, hogy sokat olvasol.*

■ Sajnos nincs annyi időm olvasásra, mint szeretném. Midenesetre a *„Sombre Printemps”* Unica Zürn-től mindig a kedvencem marad...

□ *Az aktuális lemezen, a „Martyrium” című szám egy emlék Hiroshima áldozataiért. Adott-e ennek további apropót az, hogy a francia kormány határozata értelmében folytatják a nukleáris kísérleteket?*

■ Nem, ez mindenek előtt főhajtás az áldozatok előtt. A darabot a mészárlás 50 évfordulójának napján írtam. A számot a valaha háborúban meghalt emberek emlékének ajánlom.

□ *Úgy gondolom az előadásaitok miatt gyakran gyűlik meg a bajotok a cenzúrával.*

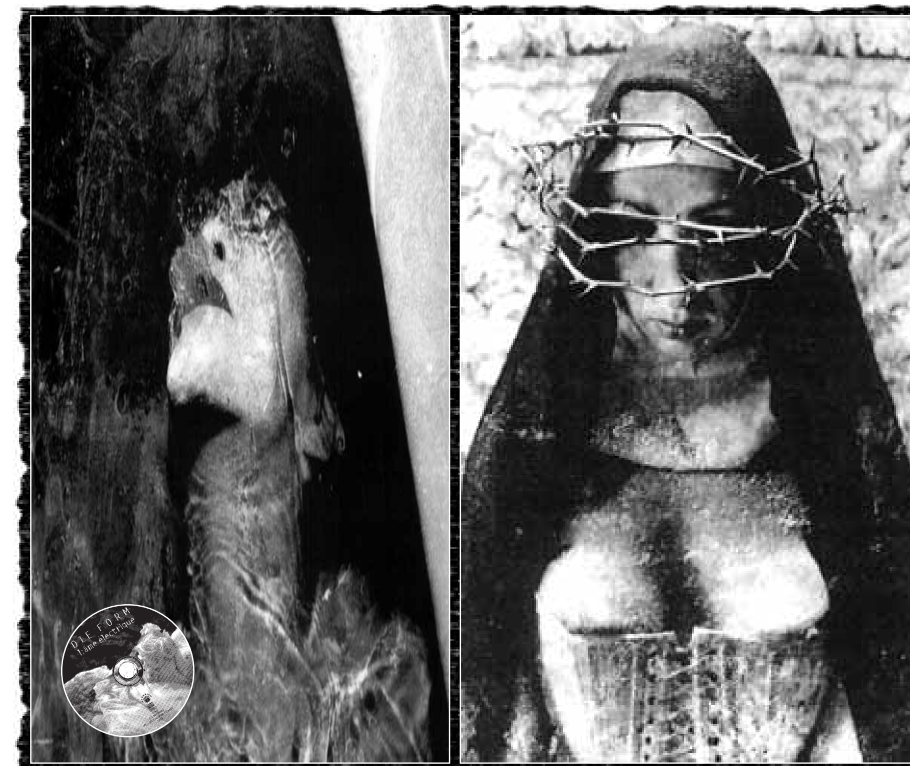
■ Nos, az előadásaink egyre inkább és inkább, olyan módon kidolgozottak, hogy céljainknak minden lehetséges félreértését elkerüljük. A performance-eink Eliane-nel és Pascale-lal (az új táncosnőnk, aki a japán buto technikáját gyakorolja) most még inkább mentális/szellemi síkok kivetítése fizikai síkra, vagyis a színpadi előadás belső történéseket jelenít meg. Ennek intenzitását, átélhetőségét segítik tovább a kivetített fotók és a zene. Ez leginkább a szenvedélyeknek, az erotikának, a halálnak, a fájdalomnak, a gyönyörnek a megjelenítése, továbbá az álmok, a tudattalan és az emberi természet felfedezése... A fény végül kibontakozik az árnyékból... Sajnos a média leginkább az előadás provokatív részeire koncentrál, hogy botrányt csinálhasson belőle. Szeretnénk eljutni az abszolút szépséghez, ami túlmutat a test korlátain. Semmi közünk nincs a pornográfiához! Az új show-nk kevésbé szado-mazochista orientációjú de továbbra is zavarba ejtő, az intenzitása és váratlan események miatt. Eliane gyönyörű hangja a kapocs a hideg, mechanikus világ és a hallgatóság között.

□ *Befejezésül, melyik volt a legszebb vagy legvonzóbb női test, amit valaha láttál vagy érintettél életedben?*

■ A szépség, amit én kutatok belül van, néha rémségek mögé rejtve. A szépség, amit szem vagy kéz érzékelni soha képes nem lesz... A szépség, ami egyes-egyedül képes kiállni az idő próbáját... A szépség, amit életre csakis a szív hívhat... A többi lassan, de biztosan elpusztul és ezért egyáltalán nem érdekel.

□ *Esetleg üzensz valamit az olvasóknak?*

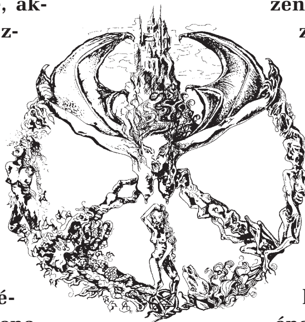
■ Ahogy Paul Valéry mondja: a lényeg nagy gyakorisággal a felszín alatt rejtőzik, és mindig szükségünk van bátorságra ahhoz, hogy kutassunk utána és megtaláljuk...

Das Ich

„Einmal schwarz – einmal weiss… des Satans neue Kleider!”

Hogy a Das Ich-et szeretem két okból is meglepetés. Ha a Das Ich zenéjét mindenáron kategorizálnom kellene, akkor industrial-gothicnak neveztem. A gothic zenekarok többségével – kevés kivétellel – az a problémám, hogy nem tudnak, de még inkább nem akarnak túllépni ön-ön „szerencsétlenségükön”, képtelenek bármit is alkotni, ami túlmutat az ember esendőségén, inkább felvesznek – az esetek többségében rendkívül gyanús – „jajdenagyonszerencsétlenvagyok, jajdenagyonfájazélet” pózt. Ennek a terméketlen önsajnáltatásnak a csapdáját a Das Ich-nek úgy tűnik sikerült kikerülnie, mikor a gothic zenék, kétségkívül gazdagabb érzésvilágát az industrial zenék intenzitásával keresztezte. Másodsorban pedig a Das Ich-nek sikerült bennem megingatni azt a meggyőződést, hogy a német nyelv, túlzott keménysége és precízsége folytán alkalmatlan a zenei kifejezésre; olyannyira, hogy nem hiszem, hogy a Das Ich angol nyelvű énekkel is hiteles tudna maradni számomra illetve ugyanazokat mélységeket el tudná érni, mint a némettel.

Az alábbi interjút az azóta már megszűnt, szlovákiai CrewZine nyolcadik számából vettük kölcsön. Köszönet érte. (■ Bruno Kramm, ■ Stefan Ackermann)

□ *A zenétek egészen egyedi és különös, zavarba ejtő. Milyen zenei hatások értek benneteket?*
■ Amikor fiatal voltam, nagyon sok komolyzenét hallgattam. Azt hiszem zeneileg ez meghatározó élmény volt, és ez a számainkban is tettenérhető. Ma sem nagyon hallgatok modern zenéket.
□ *Milyen komolyzenéket hallgattál?*
■ Leginkább Mahlert, Stravinskyt, Wagnert...
□ *Hogyan készülnek el a számok? Együtt dolgoztok?*
■ Én írok minden zenét – egyedül. De még kezdetek kezdetén megbeszéljük a zenei koncepciót Stefannal. Ezután Stefan megírja a szövegeit és én megkomponálom a zenét. Teljesen külön dolgozunk. A végén összeillesztjük őket és működik. Csoda, de működik.
□ *Az utóbbi időben kicsit változott a zenétek. Most sokkal elektronikusabb a hangzás. Miért?*
■ Igen, bizonyára, sokkal elektronikusabb. Sokat kísérleteztem klasszikus zenével. Megpróbáltam egy egész nagyzenekart imitálni samplingek segítségével... De ma úgy hiszem, nem helyes ez az út, ezért változtattunk egy kicsit a zenei irányultságon. Most többet próbálkozok elektronikus hangokkal, régi analóg szintetizátorokkal. Soha nem használok kész szintihangokat, mint más együttesek. Az apró hangok nagy szerepet töltenek be a kompozíció egészében. Ezért először elkészítem a saját hangjaimat – ami nagyon sok időt vesz igénybe – és csak utána kezdek el zenét szerezni.
□ *Mi van a szövegekkel? Az első lemez tematikáját a vallás és a kereszténység adják...*
■ Az első lemez koncepciója valóban a kereszténység és a vallás volt, illetve az azokról való gondolkodás. Németországban mindenhol a kereszténységbe ütközöl. Az alapötlet az volt, hogy készítsünk egy albumot a keresztény filozófiáról, keresztény szimbólumokat használva fel. A vallás hihetetlen mennyiségű gyűlölet forrása, egyáltalán nem szeretjük. Az album tulajdonképpen egy álom, ami az *„Es ist ja Krieg”*-gel kezdődik és végigvonul az egészen, végiggondolva a problémákat és megpróbálunk túljutni rajtuk.
□ *Az új album...*
■ Az új LP a *„Staub”(„Por”)*. Ezen inkább a fő emberi problémákra koncentrálunk, politikai és szociális kérdésekre, a természertre. Az emberi élet értelméről gondolkodunk.
□ *Miért „Staub”?*
■ Úgy gondoljuk, hogy a társadalmunk a vég felé közeleg. Minden dolgok vége felé. És ahol valaminek vége van, ott por van. A por a vég szimbóluma.
□ *Stefan, nagyon érdekel a táncod. A színpadon egy körben táncolsz. Egyfajta mágikus rituálé ez?*
■ Az *„Unschuld Erde”*-ről beszélsz, nagyjából annyit tesz a cím, mint *„Szűzföld”*. A színpadon a szám lényegét próbálom meg kifejezni, ezzel a pantomim-szerű előadásmóddal. A lábammal mutatok egy kört a földön, egy érintetlen, szűz földet, belelépek és azt mondom: *„Ez a hely túl pici nekem... Kérlek segíts rajtam!”*.
■ Nem, nem mágikus rituálé. Csak megpróbáljuk a zenénket más módon is kiegészíteni, jobban érthetővé tenni a közönségnek. Mikor a színpadi show-nkról gondolkoztunk, Stefan találta ki: valami a tánc és pantomim között vagy mind a kettő.
□ *A szövegeitek német nyelvűek. Van ennek különösebb oka? A legtöbb német együttes angolul énekel.*
■ Németek vagyunk és a német az anyanyelvünk. Sokkal természetesebb az, hogy németül énekeljünk. Ugyanakkor a német rendkívül kemény és ritmikus nyelv. Nagyon érdekes megfigyelni azt a kontrasztot, ami a német nyelv és a zene között van.
□ *Az új album a saját kiadótoknál a Danse Macabrénél jelent meg. Úgy hallottam, változtattok a kiadó gazdaságpolitikáján...*
■ Igen, igaz. Túl sok együttes volt a kiadónknál és így nem maradt időnk a saját dolgainkra. Egy kicsit csökkentettük az együttesek számát és az egészhez való hozzáállásunk is változott. Ki fogunk adni bármilyen industrial zenét, ami valamilyen okból közel áll hozzánk. Jelenleg a következő együttesek vannak nálunk: Printed At Bismarck's Death, Christian Wolz, Kalte Farben, Ike.

Diszkográfia:
91, *Satanische Verse* (MCD)
92, *Die Propheten* (CD)
93, *Stigma* (MCD)
93, *Satanische Verse+bonus tracks* (EPCD)
94, *Staub* (CD)
95, *Feuer – live* (CD)
96, *Das Innere Ich* (CD)

Think About Mutation

A tudat nélküli mutáció termékei...

Gondolkozzunk el a mutációról. Vonja be a név a hallgatót, és még nehezünkre sem esik eleget tenni a kérésnek. Mai, modernnek beállított világunkban, ahol a perforált bűzben a korrupció az úr, megszokhattuk az ilyen és ehhez hasonló kifejezéseket. Mert minek is nevezhetnénk azokat az embereket, akik csak saját érdekeikkel törődnek, kétszínűségüknek semmi sem szabhat határt. Természetesen ők is az eltorzult fejlődés áldozatai: mutánsok. Viszont mi ugyanúgy azok vagyunk, ha ilyesmiket állítunk embertársainkról. Bonyolult folyamat ez, képtelenség ellene bármit is tenni. Az elidegenedés folyamata megállíthatatlan és visszafordíthatatlan.

Valószínüleg ezen negatív hozzáállás eredményeképpen állt össze 1992-ben a Think About Mutation. Nevükhöz mérten az aktuális elektromos műfajokat keverik a hagyományos értelemben vett rockzenével (vagy ha jobban tetszik metallal), rendellenesen. A szakmabeliek kétségbeesetten keresgélik számukra a megfelelő skatulyát, minden különösebb eredmény nélkül. Kikiáltották már őket house és tekkno metal csapatnak éppúgy, mint technos táncolható Mars zenekarnak. Annak figyelembevételével, hogy a srácok az Anthrax, a Sepultura, Henry Rollins, a Lard és a Nine Inch Nails mellett a Prodigy, sőt Wagner lekes követőinek vallják magukat, mindez a sokszínűség nem is annyira meglepő.

Mint mindenre, erre a változatos ízlésvilágra is megvan a megfelelő magyarázat. Joey (gitár) és Rajko (basszusgitár) előzőleg egy death/trash metal csapatban (The Art Of The Legendary Tishvaising), majd egy funk-metal formációban (Death on Doomsday) zenéltek. Donis (ének), (ex-Love Is Colder Than Death), a dark wave közegből érkezett hozzájuk, míg Grafe (billentyűk) egész életében az elektronikus zenék elkötelezett híve volt. Heavyette (gitár) és Kay (dob) zenészmúltja kevesebb jelentőséggel bír...

Bár a kritikusok stílusmeghatározásával nincs szerencséje a TAM-nek, azért némi előnyük is származik ebből a „tekkno metalkodásból". A lehető legkülönbözőbb irányvonalakon mozgó együttesekkel léphetnek fel, vagyis nem egy bizonyos réteg közönségéhez szólnak. Így eshetett meg, hogy játszottak már a Depeche Mode-dal, a Die Kruppsszal éppúgy, mint a Sick of it Allal, a Helmettel vagy a Napalm Death-szel. Azért ez sem egy utolsó szempont.

A TAM első kazettáját kénytelen-kelletlen saját kiadásban jelentette meg, majd leszerződtek a Machineryhez. Itt jelent meg '93-ban első nagylemezük, a *„Motorrazor"*, amit két évvel később követett a második korong (*„Housebastards"*). A rákövetkező esztendőben egy minialbumot (*„Motorrazor 96"*) dobtak piacra, majd nem sokkal ezután kiadták harmadik nagylemezüket, a *„Hellraver"*-t. Ahogy arra a cím is utal, ezen az anyagon már a rave-es hatások is fellelhetőek. Jelen pillanatban (pontosabban májustól) a TAM új albumán dolgozik a stúdióban, és ha minden a tervek szerint halad, júliusban már kezünkbe is vehetjük a CD-t.

Ezek után kinek van még kedve a mutáció káros következményeit feszegetni? Jó volna felejteni, keserű közönnyel továbbállni...

(Bánfalvi Ákos)

Covenant

„I feel the fire in your veins, no hope to be released."

A svédországi Helsingborgból jött ez a nem is annyira új zenekar, energikus, táncolható és rendkívül modern hangzással felszerelkezve. Kategória, kategória... hát legyen EBM-progresszív techno, de ahogy ők ajánlják: industrial technorock. Ott kezdték el, ahol a 242 és a FLA abbahagyta, és most kihoznak belőle valami újat, ha még ki lehet, bár ők egészen jól próbálkoznak.

Első lemezüket, a *„Dreams of a Cryotank"*-et '94 decemberében adták ki és nagyon jó fogadtatást kaptak mindenütt. Olyan slágerekkel, mint a *„Theremin"*, a *„Speed"*, a *„Replicant"* és a *„Shelter"* hamar meghódították a médiákat. Mit mondjak még erről, hisz a lemezt még nem sikerült hallanom, egyedül a *„Speed"* című számot, de ha olyan az egész lemez, akkor sürgősen kell! Ezzel a lemezzel sikerült a második legnépszerűbb electro bandává válniuk, természetesen csak hazájukban. Az Off-beat vállalta fel őket, akik azért nem akárkiket „támogatnak"; Skinny Puppy, Front Line Assembly, Download...

Állítólag koncerten is nagyot ütnek – persze hiszem, ha látom – az előadások erőteljesek, tele vannak öniróniával és hamar egy húron pendülnek a közönséggel... ekkora szar szöveget! Néha elcsodálkozom, hogy miket le bírnak írni, csak hogy megvegyék az emberek a lemezt. Nem igaz, hogy nem jönnek rá, hogy nem ez számít! No mindegy, a Covenant a DAF előzenekara lehetett '95-ben, amikor azok 10 év óta először és teljesen először Skandináviában turnéztak. És ugyanebben az évben a Front Line Assembly előtt léphettek fel. Sikerekben nem volt hiány.

Aztán jött a *„Figurehead"* '95 végén. Ezt figyeld! Azt írja a reklámszöveg, hogy *„a Covenant megvehette magának a jegyet az első osztályú industrial kocsiba, ahol a Skinny Puppy és a Kraftwerk is utazik"*. Huh. Ez azért erős volt.

A *„Sequencer"* a második nagylemez, ezt már volt szerencsém hallani, és ahogy az infolapban már ismertettük, tényleg vadállat jó. Hatások innen-onnan a techno színtérről (kis acid) EBM alapokon.

A roots, vagyis a gyökerek, tényleg ott vannak, fenn Európa északi részén, állítólag ott kezdődött minden, de hát ezen lehetne vitatkozni. A Covenant mindenesetre eredeti, akármit is mond az ismertető, hallgasd meg és képzeld el. Olyan, amilyennek hiszed.

My Life With The

Thrill Kill Kult

„Riding the mindway"

„Fáradt vagyok már az örök utazásoktól, amik csak körbe-körbe mennek. Menjünk valahová végre. Oké, hová is megyünk? Akárhová, ahol sokáig jól érezzük magunkat. Menjünk! Swing it to the street beat! Be a kocsiba, rá a gázra. Burn Baby. Hangolódj ránk. Elviszünk egy vad-vad útra. Gyerünk! Csak minél gyorsabban. Kapcsolódj be és ints búcsút mindennek. Bye Baby. Szálljunk a széllel. Super-sonic cool slukk, egy kis megüt & repülsz heroin. Gyerünk! Bye Baby. Let go!"

Chicago, 1987. Buzz McCoy éppen elköltözik Bostonból és megismerkedik az új szomszéddal, akit úgy hívnak: Groovie Mann. Egy kávé mellett a helyi büfében megbeszélik a fiatalságukat jellemző dolgokat, és rájönnek, hogy hasonló az érdeklődésük, majd megalapítják a Thrill Kill Kultot.

Joyride to hell

Röhögnek a mindennapi élet hülyeségein. Földönkívüliek, sátánimádók, hülye sztárok beteg szex sztorijai, szürreális kultúrális baromságok, amiket Buzz és Groovie szívesen felhasznál a művészet-pusztító zenéhez: *„Igazán szeretjük a kalandokat, csínyeket, meg az otromba hazugságokat. Minden annyira el van romolva és ki van fordulva önmagából."*

Annyira unatkoztak, hogy csináltak egy filmet. Legalábbis elhatározták: *„Csinálni akartunk valami olyat, ami mindent kihasznál, egy vizuális sokkot, a la Russ Meyer, Kenneth Anger, Polanski, Fellini, Warhol, John Waters."*

Kölcsönkértek egy videokamerát és elkezdték felvenni a post-punk-psycho-thrillert, a *„My Life With The Thrill Kill Kult"*-ot. A kevés tapasztalat és a csekély pénz persze csökkentették a film sokkoló képességét, és Groovie meg Buzz úgy döntöttek, inkább a soundtrack-re összpontosítanak. Groovie írta a szövegeket, Buzz pedig néhány régi szintivel, kölcsönkért samlplerrel, dobgéppel, meg egy beteg fantáziával szállt be a bandába.

Put the road under your wheels

„Megpróbáltuk megteremteni azt a szuperkáoszt, ami körülvett minket a mindennapi életben. Végül is ekkor született meg a My Life With The Thrill Kill Kult."

Ki más karolta volna fel őket, mint a Wax-Trax!. 1988-ban jelent meg az első EP-jük, majd sikerült eljutniuk Luc van Acker-hez (Revco) Belgiumba, Luc saját otthoni stúdiójába: *„Úgy éreztük, el kell kerülnünk otthonról, mindenkitől messze, hogy elhatározhassuk milyen irányba is akarunk menni. Belgium jó helynek tűnt ehhez."*

Keep your eyes on the road and suck the wild

A elkövetkező időt azzal töltötték, hogy hangmintákat gyűjtöttek horrorfilmekből, evangelista fanatikusok beszédéből. Végül is elhatározták, hogy a számok a vallásos túltelítettségről, a drog-kultúráról és az underground nyavalyáról fognak szólni. Luc persze segített nekik.

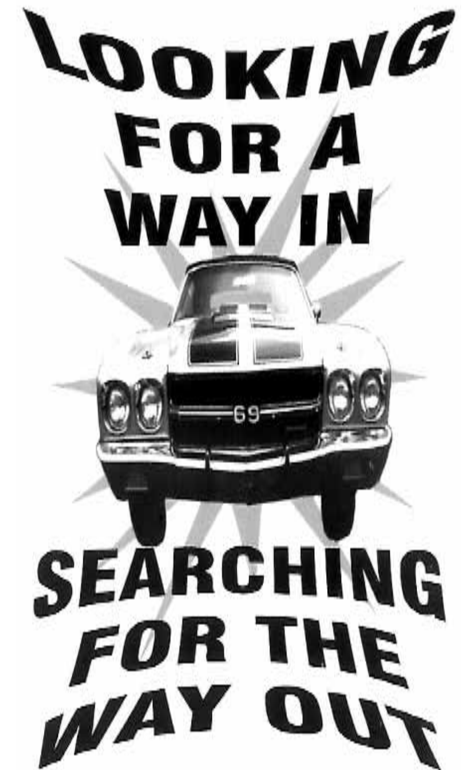
Haza már kész lemezzel tértek, melynek címe *„I See Good Spirits and I See Bad Spirits"* lett. Ezek után már szükség volt egy egész bandára: dobosra, szintisre, bassz gitárosra. Az utolsó simítás már csak táncos-énekes lányok beszerzése volt, ami nem volt nehéz dolog Chicago éjszakai mulatóiban. Így jött össze a Bomb Gang Girlz: Jacky, Kitty és Pickles.

„Ekkor már tényleg megvolt mindenki, Buzz odajött hozzám a bárban és azt mondta, hogy sztárt csinál belőlem. Röhögtem persze és azt mondtam: Fogd be Buzz és hozz nekem valamit inni. Hát végül is tényleg sztárt csinált belőlem, de azt a rohadt italt soha nem vette meg!" – mondja Jacky.

1989-ben az egész banda elment turnézni, összesen 41 városba, pedig még a kutya sem ismerte őket. A turné után viszont ők lettek „Amerika legveszélyesebb kultusza".

Ezek után készítették az *„And This is What the Devil Does"* és a *„Kooler Than Jesus"* című felvételeket, amik hát szerintem kissé unalmas industrial-disco számok. Mégis ezekkel kerültek be mindenhová, így lettek híresek.

„Egyszer véletlenül Vegasban egy olyan helyen játszottunk, ahol a közönség cowboyokból és női fehérnemükbe öltözött hülye titkárokból állt. Egyértelműen nem azért voltak ott, hogy minket lássanak. Azt hittük megdobálnak minket, de pár szám után csatlakoztak a partyhoz és egész este táncoltak!"

Második albumuk, a *„Confessions of a Knife"* 1990-ben jelent meg, részemről szintén nem túl nagy tetszést aratva. Ekkor kezdtek bele az Inferno Xpress turnéba. Ez még elég techno központú volt.

„Egy forró-vörös kabaré a pokolból... Lebeújtunk a legjobb bőrcuccainkba, meg mindenféle kellékekbe és a legsötétebb helyeken, teljesen feketében pokoli zenét játszottunk."

Mindezeket egy 12" követte, az *„A Girl Doesn't Get Killed by a Make Believe Lover... Cuz*

it's Hot", amiben Lydia Lunch, a Thrill Kill Kult régi jó barátja is szerepel. 1991-ben megjelent a *„Sexplosion!"*, és itt alakult ki végleg a Thrill Kill Kult mai arculata, amit olyan kurva nehéz bemutatni, leírni: ez a Revco, Sheep on Drugs style, szex, drogok, motorozás, kocsikázás, fekete, meg bőrruhák, és egy kis '70-es évekbeli disco, na meg egy kis adag sátánizmus. Extrém baromság, amit jó látni és hallgatni. Van benne vér.

Climb aboard our pleasure ship

A WaxTrax! ekkor, ki tudja miért, léléptette a Thrill Kill Kultott, vagy pedig fordítva, nem tudom, de '92-től az Interscope jegyzi a zenekart. Ekkor született meg a *„Sex on Wheelz"* című szám, ez volt a lead single, és még egy soundtrackre is felkerült (*„Cool World"*). Ekkor Európában is turnéztak. Hol voltam én akkor? A turnét a nagylemez követte, a *„13 Above the Night"*.

„Egy sereg számot akartunk készíteni, amik túlélik a holnapot. 13 sikeredett, 13 agycsavaró trip, amelyek áttörik a zöld sötétség homályát." – meséli Groovie.

„Egy pszichomatikus expresszionizmus a hangok és ütemek terén. Tényleg valami olyat akartunk csinálni, amit 20 év múlva is meghallgathatsz és nem tudod megmondani, vajon mikor is készülhetett." – mondja Buzz.

Ezidőtájt különböző side-projectekre is szakították időt, Groovie egy Fred nevű banda *„Mindblower"* című felvételében énekel, Buzz McCoy pedig – ugyebár ezt mindenki tudja – Sascha Konietzko (KMFDM) Excessive Force nevű zenekarába szállt be. Újabb Thrill Kill Kult side-devil a Deathride 69, aminek már meg is jelent egy lemeze; *„Screaming Down the Gravity Hell"* címmel. Ha jól tudom csupa Thrill Kill Kult tag alkotja, semmi külsős.

1995-ben jelent meg a *„Hit & Run Holiday"*, őszintén szólva ez az egyetlen lemez, amit per pillanat teljes egészében ismerek és élvezhetek.

A következő kérdéseket Tina Casanova – aki a TKK saját, A5-ös, 4 oldalas fanzinejét, a Fun Faktset szerkeszti – tette fel Buzznak és Groovie-nak. (■ Groovie, ■ Buzz)

□ *Miért a név?*
■ Tudsz jobbat?
□ *Jelent egyáltalán valamit?*
■ Nagyon jó bevezető a zenéhez, főleg ha még soha nem hallottad.
□ *Hogy kezdődött ez az egész?*
■ 1987-ben teljesen tengeribetegek voltunk, összeszedtük minden negatív energiánkat és negatív tánczenét kezdtünk el csinálni.
□ *Számomra nagyon úgy tűnik, hogy rendkívül sok szimbólumot és ikont használtok, a legtöbbet pedig az ellenkezőjére fordítjátok.*
■ Általában ha a dolgokat fejjel lefelé és belülről nézed, akkor jobban megérted őket, hogyan működnek és mit jelentenek.
□ *Mi ez az egész satanic image?*
■ Miféle satanic image?
■ Eszközök, játékszerek. Mint a sakkban.
■ Mint egy sakkjáték bálványokkal és ikonokkal... Van amikor Jézust előre léptetjük 2-vel és az Ördög 2-vel hátra lép, vagy...
■ ...vagy néha leütjük Jézust, kidobjuk a szemétbe és Wilma Flintstone-nal helyettesítjük.
■ Végül is, ugyanazok a személyek.
■ Na, az a lényeg, hogy ugyanúgy kitalált személyiségek és ugyanolyan jelentéktelenek. Tabu figurák és tárgyak amikkel jó játszani.

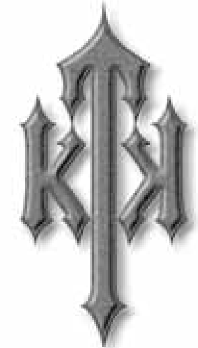
Tune into our groovy style

□ *Miben különbözik ez az album a többitől? („Hit & Run Holiday")*
■ Kevésbé agyi utazás, mint a többi. Több rock, több elektronika. Ez egy road trip.
□ *Egy road trip, merre?*
■ Az űrbe!
□ *A banda és a felállás megváltozott?*
■ Hát én gitározgatok, Kitty néha nyomogatja a billentyűket, Levi basszusozik...
■ És van egy új Bomb Gang lányunk; Cinderella Pussie! ...really hot...

1996-ban újabb Thrill Kill Kult turné, majd lelépés az Interscope-tól. A zenekart egy Red Ant nevű indie-label karolja fel, ami az MCA Records utódja. Ez már a jelen és február 15-én, ha minden igaz megjelent az új lemez; *„A Crime for All Seasons"* címmel. Két számot már hallottam róla, a címek nem hazudtolják meg Buzzt és Groovie-t: *„Lucifers Flowers"* és *„Sexy Sucker"*.

A soha el nem készített film szelleme még mindig kísérti a zenekart. Soundtracken azért sokat szerepelnek (*„Sliver"*, *„The Crow"*, *„Showgirls"*, *„Flintstones"*). Egy video gyűjtemény azért megjelent: *„TKK Video Compilation – Ride the Mindway '89-'96"* címmel. Rajta van az összes klip, meg a végén egy gggrroovvy kisfilm, amiben mindenki buzi őrült tömeggyilkos, persze a zenekartagok szerepelnek, a végén Groovie-t megöli Jacky. Na ennyi

Bomb gang girlz really turn up the heat

The Kult Konnection
Po Box 608215, Chicago IL 60660, USA

Plasma Pool

Plasma Pool

„Join myself to Eternity"

Régóta tervezem már e cikk megírását. Az ok adott volt: egy olyan jobb sorsa érdemes magyar együttesről van szó, amelyikhez hasonló hatást rám még zenekar nem fejtett ki, nemcsak itthon, de másutt sem. Az írás apropóját pedig a múlt év végén Olaszországban megjelent – régi számokat tartalmazó – CD adta meg. (Az idézőjeles bekezdések Kuli Lászlótól származnak.)

„Hová lett az ősi tudás, előző életeink tapasztalata? Hol a harmónia? Mikor vesztettük el a fonalat? Lázasan kutatunk, keressük a kapcsolatot a Természet Törvényével, a mindent összefogó Energiával. Pedig tudjuk a választ, valahol a Halál és Születés között lelkünk megpihen a fájdalmak után és akkor mindenre fény derül. Ott lehet velünk ez a tudás, amikor új testet öltünk és a meleg plazmafürdőben lebegünk építve új testünket a Természet Törvénye szerint az anyaméhben..."

A kezdetek kezdetén a Plasma Pool ezekkel a sorokkal jelölte meg szellemi irányultságát, célul tűzve ki ennek a belső bizonyosságnak az átadását, illetve realizálását a mindennapi életre vonatkozóan. Csihar Attila (ének) és Kuli László (dobok) az ismert blackmetal banda, a Tormentor tanulságaiból merítve, a fentebb említett indíttatással 1991-ben hívja életre az együttest, kiegészülve Zilahy Istvánnal (szintetizátor), majd az 1992-ben hangmérnökként csatlakozó Kismarty Lechner Csabával.

Első előadásuk az 1991 decemberi I. Techno Art Show fellépése volt. Akinek nem volt alkalma végig nézni – vagy mondjuk inkább átélni – egy Plasma koncertet, annak valószínüleg fogalma sincs arról az erőről, ami ezeket a fellépéseket jellemezte. Ha valaki nem riadt vissza az első pillanatban mindenképpen megdöbbentő, komplex előadástól az olyan – a koncerteken felszabaduló – energiaörvénybe kerülhetett, aminek a hatása időben valószínűleg messze túlmutat a fellépést követő pár órán és emlékét sokáig hordozza magában.

„A zene feladata évezredek óta egyfajta lélekvezetés. Mélyről feltörő energiák segítségével zenész és hallgató átéli a világokat, a csillagköröket, miként a sámán révületében. A zenénkkel az emberi lélek magárahagyatottságára, az emberi tudat és kultúra egyre gyorsuló hanyatlására szerettük volna a figyelmet összpontosítani. A zuhanás általános és az emberek többsége fel sem fogja. A mai „zenészek" nagy része nem tesz ez ellen semmit, sőt eufórikus örömmel gyorsítják a folyamatot. („Élj a mának! Táncolj! Egyszer élünk!")

A hanyatlás tényének érzékelése még mindig kevés: egy együttes, egy koncert nem képes a folyamatot megállítani, ezt hinni ostobaság. Reményeink szerint a koncertjeinken legalább átadhattunk valamit abból a belső energiából, fényből, amely egyetlen lehetséges kapaszkodóként megmaradt az embereknek. A sorsát mindenkinek magának kell kézbe vennie és elindulni felfelé a saját belső lajtorjáján."

Az ezt követő koncertsorozatok – Budapesten, Győrben, Szegeden, Sopronban, Székesfehérváron és Debrecenben – mellett jutott idejük működési területüket kibővíteni, így készíthettek zenét avantgarde divatbemutatóhoz (*„Tompa Báj"* – hallható a CD-n), és televíziós reklámhoz is. Mindezek ellenére igazi lemezszerződést nem kaptak, a német Machinery ígérete is csak reklámfogásnak bizonyult. Ami ránk maradt: a szerzői kiadásban megjelent *„Live '92"* című szegedi koncertkazetta, illetve egy kazetta a Trottel Recordsnál, ami 1991 és 93 közötti stúdió- és koncertfelvételeket tartalmaz. A nemrégiben megjelent CD a Trottel által kiadott anyag egészét tartalmazza két bonusszal egészítve ki azt. Valószínűleg a magyar kiadók akkori, sanyarú helyzete és a nyugati kiadók érdektelensége is hozzájárult ahhoz, hogy az együttes 1993-ban feloszlott.

„A Nap központi helyet foglal el üzenetünkben. A Nap (Jézus szeme, Mogor, Ra...) olyan megtapasztalható isteni jelenlét, amire bizton számíthatsz. Az ősi vallások a Naphoz kötődtek, a Világ megszentelt kozmikus rendjének a mozgatója Ő. A koncertek lényege ennek az üzenetnek a kikiálltása. Ez az energia azonban pusztító is lehet, és ezek el is végezték a munkát a zenekaron belül.

Attila 1993-ban felénekelte a norvég Mayhem együttes „De Misteriis Dom Sathanas" című lemezét, amely rengeteg negatív energiát szabadított fel és ezekkel bánni nem tudtunk. Ez okozhatta a tragédiát, hogy a Mayhem egyik tagja megölte zenésztársát 1993 őszén. Attila itthon „használhatatlanná" vált, ráadásul krimibe illő körülmények között kifosztották a Plasma Poolt.

A zenekar feloszlásában volt valami sorsszerű, de az idők távlatából örülök, hogy megúsztuk ennyivel. Azóta mindannyiunk magánélete rendeződni látszik, Attila két gyermek boldog édesapja."

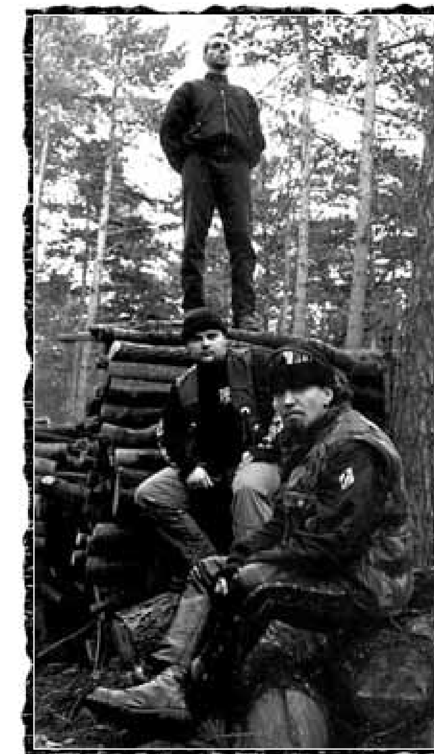
Ez évben a Plasma Pool hármasa újra összeállt, hogy kiérlelve múltjuk tapasztalatait, egy új taggal kiegészülve folytassák azt, amit csaknem hat évvel ezelőtt elkezdtek.

„Az idén nyáron (1996) jelentkezett Luigi Coppo a Holocaust Recordstól, a kiadott lemez az ő szorgalmát és fanatikusságát dícséri. Megállapodtunk újabb régi felvételekből álló CD kiadásában, és kiegészülve a Tormentum In Eathernum csapat egyik tagjával – Szabja Ákossal – négyesben új anyag összeállításán dolgozunk. Az eddigiek alapján csak azt mondhatom, hogy a zene kevésbe zaklatott lesz, hangzásában inkább az ambient irányzat lesz érezhető, persze „plazmásan" fűszerezve."

■

„Minden szám egy megtapasztalásról szól, a zuhanás megállításának kísérleteiről..."

Mondják, hogy természeténél fogva minden zuhan. Talán éppen ebben rejlik az ember gigászi küzdelme: felemelkedni ön-ön zuhanásában.

Underworld

„Everybody is a beautiful thing."

Hú, hát az Underworld, az bizony az Underworld. Én már teljesen káosz vagyok mindenféle besorolásoktól, mindenesetre létezik manapság a zenének egy olyan rétege, frászt, lassan már minden zene olyan, hogy nem egy bizonyos műfajba tartozik, hanem egy halom zenei irányzat hatással van rá, na és akkor olyan. És ez így van jól. Ezért csodálatos. Az Underworld technoacidambient... na és még mi? Passz. Kifejezetten kellemes hallgatni, olyan, mintha már százszor hallottad volna és ezért egy hallgatás után is a tiéd lesz teljesen. Ó, te ezt már tudod. S még százszor meghallgatod, mert mindig hoz újat. Zongora, ének, kütyük, sample-k, állat acid, la-la-la, monotonitás és minden. Hozzá vadító, absztrakt szövegek és fura címek. Bolondítóak. És egyáltalán. Mi ez az egész? Ez az egész az Underworld.

A régi Underworld egy kommersz poprock banda volt, akik két albumot kiadtak, aztán nesze, elmehettek a Eurythmics-szel turnézni. Később megjelent egy tag, akit Darren Emersonnak hívnak, és a zene teljesen megváltozott. Ellenállhatatlan ritmusok, amelyek beférkőznek a testedbe, a bőröd alá, az agyadba és szétszakítanak, ha nem kezdesz azonnal mozogni, álmodozó, ringató énekhang és finom gitárhangok. Valamint szenvedély egy kurva jó nagy adaggal. Különben is, minden zene jó, ami a szívből jön, a többi szar. Nos az Underworld onnan nyomul, méghozzá ezerrel és hat! Hogy lehetséges az, hogy egy 19 éves DJ csákó pár nap alatt hyperbandát csinál egy senkinek sem számító popzenekarból? Ki ez egyáltalán?

Darren Emerson: „Egyáltalán nem mondhatja senki, hogy ez a változás csakis miattam történt, Rick sokat tanult tőlem, de még most is az ő feladata a programozás, erre viszont ő tanított meg engem. Rick amúgy is sok „input" dolgot hoz a zenébe. Ezzel így együtt működik az egész, méghozzá nagyon jól."

A Eurythmics turné után az Underworld csapatát dobta a Sire records, és az eredeti tagok – Karl Hyde (énekes, gitáros, szövegíró) és Rick Smith (programozó, stúdióbajnok) – rájöttek, hogy kéne egy kis „groovy feeling", csak az volt a baj, hogy eléggé elkeseredettek voltak az együttessel kapcsolatos negatív dologok miatt.

Karl Hyde: „Először minden jól ment. Aztán nem lett kiadónk, így nem maradt semmink, de nem is volt, aki korlátozzon. Mindig is szerettünk volna együtt dolgozni egy DJ-vel, beletanulni a club kultúrába, ami akkor nagyon futott."

Emerson már sikeres DJ volt, amikor Smith-szel találkozott. Már 19 évesen játszott a Milk Bar nevű helyen és egy csomó nagynevű club meghívott vendége volt. Éppen el akarta kezdeni a saját lemezét csinálgatni, de nem talált hozzá stúdiót.

Karl Hyde: „Szabályosan be akart költözni egy stúdióba és a Sire nagyon kedvesen egyet meghagyott nekünk, amikor kirúgtak. Így tehát egyesítettük az erőinket. Neki szüksége volt egy stúdióra, nekünk meg épp volt egy."

Darren Emerson: „Amikor találkoztam Rick-kel, mutatott egy-két régi Underworld cuccot és én azt gondoltam, hú baszki, ez igazán szar, ez nekem nem kell. Aztán bementünk Rick-kel a stúdióba, elkezdtünk együtt dolgozni és nézd meg, hogy mi lett belőle."

Amikor Hyde visszatért Los Angeles-ből és meghallotta az eredményt, azt ajánlotta, hogy Emerson maradjon a bandában és kezdjenek el komolyan zenélni. Ez 1994-ben történt, és akkor elég nagyot ütött a zene a clubokban, ahol nem voltak hozzászokva az Underworld mély, sötét, éneklős-gitárszólós acidszámaihoz. *„Mmm, skyscraper, I love you"* című első maxijuk reakciója fergeteges volt.

Karl Hyde: „Az első kiadványainknál az volt a célunk, hogy egyaránt a clubok és a közönség igényeit kielégítsük. Kellettek a club mixek és szintén szerettük volna, ha több ének lenne egy-egy számban, amit esetleg kissé nehezebb a club-közönségnek befogadnia. És ez utóbbi sokkal nagyobbat ütött, az énekes számok sokkal sikeressebbek lettek."

Darren Emerson: „Aztán elkészült a *„cowgirl/rez"*. Ez volt az, ami igazán bejött. Maszszív volt és összetett. Amolyan belevaló szám lett, olyan „come on let's fucking go". Nem kerültünk fel a slágerlisták élére, de ez minket halványan sem érdekelt. Soha nem akartam híres lenni, vagy a tv-ben szerepelni."

Az első full-time Underworld album; a *„Dubnobasswithmyheadman"*, így egyben, a TVT/Waxtrax!-nél jelent meg és 1994 egyik legérdekesebb lemeze lett. Azt egyébként el is hiszem, mert én 1996-ban hallottam először, és még akkor is kibaszott érdekes volt.

Egy Underworld koncert elég egyszerűen van felépítve, de éppen ebben rejlik gyönyörűsége. A színpadon egy hatalmas keverőasztal, a hangok mind élőben futnak, semmi DAT. Egy-két mikrofon, plusz Hyde ének és gitárjátéka.

Darren Emerson: „Én és Rick állunk a keverőpult mögött és együtt csaljuk ki a dolgokat, Karl pedig énekel. Van egy Pioneer CD, meg egy-két drum loopom is. Néha bejátszunk pár plusz ritmust a számokba."

Aztán 1996-ban megjelent a második full album, a *„Second Toughest in the Infants"*, Karl Hyde újabb szívhez szóló lélekáradata, a lüktető techno-jungle-house-trance zenén keresztül. A lemez teljességgel folytatja az előző album hangulatát.

A következő kérdéseket Rachel Newsome tette fel a Dazed&Confusedtől Karl Hyde-nak.

□ *A költészeted engem Ginsbergre és Mark E. Smith-re emlékeztet.*
■ Mark E. Smith nagyon gonosz. Rendkívül élethű, de ha lemezen hallom őt, nagyon csodálatos és egyben elképesztő. Egyébként inkább Sam Shepherd az, aki inspirál. Van egy könyve, a *„Motel Chronicles”*, ami tele van az élet apró pillanataival, töredékekkel. És tetszik az, ahogy John Cage használja a szavakat, egyszer értelmet nyernek, másszor totálisan összekaramboloznak.
□ *Azt is lehetne mondani, hogy a munkád inkább arról szól, hogy lemész a boltba tejet venni, mint élettapasztalatokról?*
■ Számomra lemenni a boltba tejért élettapasztalat! Pont ez a lényeg! Rá szoktam csodálkozni az emberekre és szeretem őket. Szerintem az emberek csodálatosak. És a városok is. Tudom, hogy ott van mindenütt az erőszak, meg mindenféle szörnyűségek, de mögötte ott a gyönyörűség. Az emberek azt mondják, hogy a zenénk elég sötét. Szerintem egyáltalán nem az. Pontosan arról írok, hogy milyen jó dolgok történhetnek az emberekkel.
□ *Hogyan oszlik meg hármótok közt a munka?*
■ Elég fontos azt tudni, hogy külön-külön is dolgozgatunk, és nem vagyunk túl sokat együtt. Darren DJ, Rick szinte bent lakik a stúdióban, például legutóbb a St Etienne albumon segédkezett, én pedig író vagyok és fényképész – ezekre a dolgokra nagyon nagy szükségem van.
□ *Hogyan bírod „kiadni“ magad a koncerten?*
■ Ott nem lehet elbújni, így mindig szükségem van valamire, ami ösztökél, vagy serkent. Egyébként nagyon szeretem. Szeretem azt az érzést. Általában felvesszük a koncerteket és visszanézzük őket. Sokszor megtörténik, hogy előre nincs megbeszélve semmi, vagyis azt veszem észre hogy Darren összemixelt valami jó kis groove-ot és azt üvölti: *„énekelj valamit!”*. Szóval ezért mindig írnom kell, hogy fel legyek készülve az ilyen helyzetekre.
□ *Voltál New York-ban. Hogy tetszett?*
■ Rendkívül nagy hatással volt rám. Egész New York azzal a hatalmas tömeggel iratta velem a *„Mmm skyscraper”*-t, a *„Spoonman”*-t, a *„Dark and long”*-ot. Egy rész a *„Spoonman”*-ből direkt onnan való, Manhattanből. Elég sok clubot, bárt megnéztünk, buzibárokat is, és a hirdetéseik, a szóróik lenyűgözőek voltak! Költőiek, csodálatosak és senki fel sem figyelt rájuk. Csak ücsörögtem a bárokban, dealerekkel beszélgettem és próbáltam felszívni az ott lévő dolgokat.
□ *Másokkal is olyan elnéző vagy, mint saját magaddal?*
■ Hát persze, ez magától értetődik. Amikor az egész Underworldöt elkezdtük, nem akartuk komolyan venni, csak mint egy hobbyt. Még mikor Darren odakerült, akkor sem! Ez azt jelenti, hogy mi igazán azt csináljuk, amihez kedvünk van, és minél személyesebbek leszünk, annál univerzálisabbá válik a zenénk, de minél univerzálisabb próbálsz lenni, annál megközelíthetetlenebbé válsz.
□ *Az embereknek különböző élményeik, tapasztalataik vannak, és csak néhány érzés van, amit mindannyian érzünk, de ha igazán őszinte vagy a saját életeddel kapcsolatban, akkor szinte ablakot társz az emberek előtt.*
■ És minél jobban fejezed ki az érzéseidet, annál jobban megérinti az embereket. Nem tudok a régi értelemben véve költeni, írni, ehhez nem vagyok túl jó. De azért úgy gondolom, hogy jól meglátom a dolgokat és felfedezem, ha az emberek jót mondanak.

A következő kérdésekre már Darren Emerson válaszol.

□ *Milyen egy ex-pop bandával dolgozni?*
■ Elég vicces. Láttam a régi videoikat, halálra röh0gtem magam rajtuk. Egyébként nem zavar, szeretek velük dolgozni, mert tudják, hogy mit csinálnak.
□ *Nem érezted sosem, hogy te vagy a zenekar gyermeke?*
■ De igen, az is vagyok.
□ *Az a pletyka járja rólad, hogy van egy női fan clubod. Darren Emerson Sex Isten...*
■ Hát nem is tudom. Valamit hallottam erről, de tényleg nem tudom. *„Darren megkapja az összes csajt”* meg ilyesmik. De jó is lenne! Hú vigyáznom kell a számra, mert a barátnőm mindent elolvas.
□ *Régen hip-hoppal foglalkoztál...*
■ Igen így kezdtem el a DJ melót. Asszem ezeket a dolgokat most is használom, ha nem is annyira észrevehetően. Sokat kell vágnom, scratch-elnem, de nem vagyok olyan jó, mint kellene.
□ *Mit jelent számodra egy élő fellépés?*
■ Egy kicsit azért átvágás az, amit ott csinálunk. Szóval tudjuk előre, hogy mit fogunk leadni, bár más struktúrával kerülnek elő a számok. Nagyon szeretek játszani Skóciában, Írországban, itt teljesen beindulnak ránk az emberek. Londonban és a nagyvárosokban tulajdonképpen nem kedvelnek minket annyira.
□ *Milyen koncertekre jársz szívesen?*
■ Igen kevésre. Szeretem az Orbitalt, a Prodigy rendkívül állat show-t csinál. A Chemical Brothers például kifejezetten egyszerű volt. Ez az ami más az Underworldben, mi nem használunk DAT-ot, vagy ilyesmit, teljesen freestyle a koncert és felnyomja az adrenalint benned.
□ *Szoktál táncolni clubokban?*
■ Persze a keverő mögött: rázom a fejem, meg bólogatok.
□ *Az nem igazi táncolás.*
■ Miért, szerinted a DJ-k szoktak táncolni? Az egyetlen DJ, akit táncolni láttam, az EFX, mindig megőrül a parketten.
□ *Karl azt mondta, hogy ő nem használ drogokat. És te?*
■ Neki nincs rá szüksége ugyebár. Ő már mindent tud. Egyébként nem vagyok valami drogos fasz. Mindig sört ittam inkább. Ha beszedsz valami drogot a végén oda jutsz, hogy *„baz'meg miért csináltam ezt”*. Inkább bevágok egy-két sört.

Darren szerint egyetlen törvény van a világon, amit ő és a világ összes DJ-je szigorúan betart: soha ne kelj fel korán reggel!

Underworld

Godflesh

„If you can't see white, you won't see black."

Valójában még nem tudom mi ez, valójában még tudatlan vagyok. Bizonytalan azonban nem. Tudom, hogy ez nagyon jó zene, s ezért szükségem van rá. Bár a múltjáról nem sokat tudok, hiszen fontos régóta ismerni egy zenekart ahhoz, hogy tudni lehessen bizonyos dolgokat. Ezért nem akarok írni semmi hülyeséget, vágjunk inkább bele a történetbe.

Amikor a '80-as évek végén a birminghami Godflesh elkezdte felépíteni csupasz és hipnotikus zenéjét, még teljesen újak és frissek voltak ezen a téren, a súlyos keménységet és a sivár hangokat összekovácsolva hatalmas erővel tudták szétzúzni a hallgató kényelmét és nyugalmát. Hogy bír ez a zene egyszerre könyörtelen és élvezetes lenni?

A Godflesh-t a sajtó industrialként könyvelte el, már a *„Streetcleaner"* idején is, s a többi album, például a *„Pure"* és a *„Selfless"* csak megerősítették ezt, alapot adva sok hasonló stílusú zenekarnak a másolásra. A Godflesh meg van győződve róla, hoy nevük e műfajban alapnak számít. *(Saját „hibám", hogy az efféle kijelentéseket nem fogadom el, mégha igazak is.)* Az albumok készítése során a Godflesh nem állt meg, lemezeik egy-egy lépcsőfokot jelentenek. Így van ez az új lemeznél is, melynek címe a lehető legegyszerűbben fejezi ki a mondanivalót: *„Songs of Love and Hate"*.

Justin K. Broadrick: „Anélkül, hogy teljesen egoistának néznél, el kell mondanom, hogy főleg az új lemezünkkel kinyitottuk a kaput a mai, felfejlődő és közkedvelt zenekarok előtt. Szerintem mi vagyunk azok, akik „kikövezték" az industrial útját, legyen az bármi is. S ez nem egy olyan dolog amit mi elhatároztunk és mégcéloztunk, mi egyszerűen csak a saját dolgainkat játszottuk. Egyébként tetszik, hogy egy csomó zenekar hatásként emleget minket, de néha nem csak a zenéjükben érezhető ez, hanem az egész fellépésükben, viselkedésükben."

A Godflesh persze több, mint kultusz, a tudás teljességgel ott van és nem rejtőzködik. Bizonyítja ezt, hogy Broadricket több zenekar is vadászta (Faith No More, Danzig, Pantera, Ministry), mivel mindegyik banda elvesztette a gitárosát.

„Sokszor megkérdeztek minket és soha nem egyeztünk bele semmibe, de mostanában kezdek hajlani az ilyen dolgokra. Mindezek ellenére a Godflesh soha nem fog milliós lemezeladásokat produkálni, s ez alapvetően abból fakad, hogy túlságosan is lekezeljük az emberi fajt, gyűlölöm az embereket, nem fizikai értelemben, így ezt az egészet a zenén keresztül fejezem ki. Meg kell tapasztalniuk az embereknek a legalapvetőbb érzéseket, ahhoz hogy lássanak valamit. Az embereknek hinniük kell valamiben, akármiben, s ehhez szükségük van a „látásra". A Godflesh csupán az érzésekről szól. Ellenben: az emberek nem szeretik ha felelősségre vonják őket, s a zeném a bosszúm, amit ezért kapnak. Nagyon személyes dolgok ezek, de emiatt a zene csöppet sem veszít az erejéből. Egyszerűen csak reagálok azokra a dolgokra, amiket gyűlölök és ezeket a Godflesh-en keresztül átadom az embereknek. Az új album olyan brutális, amilyennek egy extrém lemeznek lennie kell."

Az élő dobok használata (Brian Montis) meglazítja az industrial előredefiniáltságát, továbbfejlesztve a hangzás nyersességét. A dobos egyébként együtt dolgozott Tom Waits-szel, meg egy csomó amerikai hip-hop formációnak játszott fel ritmusokat, ami szintén változatossá teszi a Godflesh megszólalását.

„A kör mostanra bezárult. Sok zenekar elindult mögöttünk ezen az úton, úgymond felszedte a fonalat. Most itt vagyunk és azt mondom, hogy ha a Godflesh nem lett volna és nem lenne, nagyon sok ma népszerű zenekar sem létezne."

Akárhogy is van, szerintem nem kéne efféle kijelentésekkel traktálni a kedélyes hallgatóságot, mert még felbőszül. Mindenesetre a zene tényleg beszakít a dobhártyádba és esetleg csak pislogsz, főleg a lemez első felében. Az egész első rész az *„Angel Domain"* című számban jut el az agresszivitás csúcsára, ami utána következik az tiszta pszichedelia és repülés. A lemez második fele – mely csupán 4 szám – egy csodálatos utazás, alattad a gitárzúzások és egy messziről érkező halk énekhang. Az *„Almost Heaven"* című csak CD-n lévő plusz szerzeménytől pedig olyan szürke leszek, mint egy kisegér.

Gift from heaven

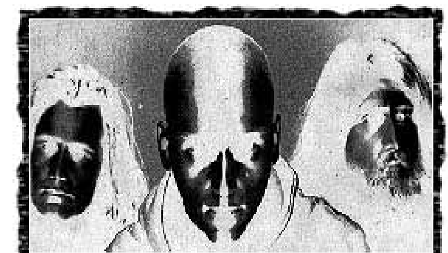
semmi vagyok, szerelmes vagyok
gyűlölök, gyűlölöm a szerelmemet,
szeretem a gyűlöletemet
üres vagyok, de reményteli
látok és félek
semmi vagyok, mindenben én vagyok
rettegek
üres, üres, üres, üres

Almost heaven

Mond meg ki vagyok,
nem vagyok biztos benne hol vagyok
Mond meg mi van még hátra,
mert nem vagyok biztos benne,
hogy itt vagyok
Hagyjál lélegezni, adj levegőt,
egyedül az elfolytást ismerem
Nem tudom egyedül megcsinálni,
nem tudom hogy kell
Soha nem tanultam,
egy semmi vagyok most.

Diszkográfia:

88, *Godflesh* (CD)
89, *Streetcleaner* (CD)
91, *Slavestate* (CD)
91, *Cold World* (CD)
92, *Pure* (CD)
94, *Merciless* (CD)
94, *Selfless* (CD)
96, *Songs of Love And Hate* (CD)

„Don't even change, no, just stay the same..."

Snot

„...mondd, hogy ébredj vagy legyen már vége..."

Ide eredetileg egy interjút szerettem volna készíteni a Snottal, miután meghallottam első kazettájukat. Mivel kiderült, hogy az általuk küldött biográfia szinte minden kérdésemre válaszol, ezt közöljük le, csupán itt-ott egészítve ki azt.

A Snot története 1996 nyarán kezdődött, amikor Czeglédi Tamás (ex-Extreme Deformity, ex-Alexis Machine) – ének, basszusgitár – és Háni Szabolcs (ex-Alexis Machine) – gitár, ének – az Alexis Machine feloszlása után, egy régi ötlet alapján felkeresték Horváth Tamást (Working People) – szintetizátor, dobprogramok, vokál – hogy egy gépies, durva zenét csináljanak. A próbák július közepén kezdődtek. Néhány héten belül kialakult a műfaj, ami elég meghatározhatatlan; kemény zúzás, indusztriális elemekkel, melynek agresszív, de letargikus hangulata van. Ez abból adódik, hogy a tagok mind kissé más zenéket hallgatnak: az egyik oldalon Sepultura, White Zombie és társaik, a másikon Skinny Puppy, Front Line Assembly, Nine Inch Nails és így tovább.

A Snot zenéjére jellemzőek a masszív, erős gitárok, húzós ütemek, sejtelmes, lesújtó de néha melankólikus szintetizátorhangok, erőteljes énekkel és vokállal. A zenéket a zenekar közösen írja, a szövegeket pedig Garbacz Endre és Kasper Ferenc, melyek a halálról, a túlvilágról és különböző lelkiállapotokról szólnak.

Az első fellépés 1996 októberében volt Kőszegen, mely elég nagy sikert aratott. Decemberben az együttes Szombathelyre, a Vida Music Stúdióba vonult, ahol felvették első nyolc számos kazettájukat *„Félek"* címmel. A felvétel előtt néhány nappal jött az ötlet, hogy női vokál még érdekesebbé tenné a zenét, így két dalban Horváth Tamás barátnője, Maitz Kata is énekel. A kazetta szerzői kiadásban jelent meg és bemutatkozó jellegű, az együttes reméli, hogy széles közönséghez eljut. Sok helyen szertnének fellépni és szívesen várnak minden meghívást. A jövőben még érdekesebb és keményebb zenét szeretnének készíteni és bíznak a sikeres jövőben.

Március 1-jétől, a Strong Deformity előzenekaraként járják körbe az országot, összesen 20 koncertet adva.

A kazetta beszerezhető – beszerzendő! – a következő címen, 500 Ft-ért: **Horváth Tamás, 9730 Kőszeg, Bercsényi M. u. 28**.

Szóma Abyss Dang

„szemeink smaragd bogarak"

A következő 3 zenekarról már csak azért is érdemes írni, mert egyetlen személyhez kötődnek, ő Kiss György. Szóval ennyi mindent csinálni, na, le a kalappal. Az anyagok ígéretesek, kidolgozottak, tessék nem abbahagyni. A műfaj elektronikus zene, innentől kezdve már minden mindegy, és minden belefér. Nekem a DANG nevü formációja jött be a legjobban, az tele van mindennel, néha még tulságosan is. A következő ismertetőt Kisgyé írta, én többet már nem is pofázok közbe.

SZÓMA

A név Huxley *„Szép új világ"*-jából való. Egy legális drog, amely megoldja az emberek problémáit. Egyébként Burroughs *„Meztelen Ebéd"*-jében is szerepel. Az anyag címe: *„Gondolattartály"*, az amerikai „thinktank" szleng tükörfordítása, a jelentése okostóbiás, okoskodó, szemüveges hülyegyerek.

1996 januárjában Exner Balázs csinálta a brutál Mayhem Deadline-t és én is csináltam a brutál Abyss-t. Ekkor jött az ötlet, hogy kellene csinálni egy közös projektet, amely teljesen különbözik az eddig általunk csinált zenéktől. A szövegek kortárs magyar költők versei. Ezek kiválasztása és előadása a Balázs dolga volt. Jól választott. Aki ugyanis átérzi a zenét és figyel a szövegekre is, az megérti a Szóma szellemiségét, mondanivalóját.

ABYSS

1994 óta létezik. A név: évekkel ezelőtt láttam egy iszonyatos Slayer klippet, amelynek a címe: *„Seasons in the abyss"* volt. Egyszerűen csak megtetszett ez a szó. Az első anyag (*„Abyss Atmosfear"* '95) lágyabb, dallamosabb. Azt mondták akkor róla, hogy amolyan Will & Noise Unit féle zene. Erre nem tudok mit mondani, mert nem ismerem egyik zenekart sem. A '96-os anyag (*„7500 Angstrom"*) már keményebb, zajosabb. A szövegek 70%-a teljesen spontán módon született. Van rajta egy Leukémia feldolgozás is, mivel őket tartom a legjobbnak Magyarországon. A 7500 Angstrom a fénynek egy olyan hullámhossza, amikor az ember termo-képhez hasonlóan látja maga körül a dolgokat. Ez egyfajta viszonylagos vakság. Mindezt egy cyber regényben olvastam. És ez az egyetlen dolog, ahol az Abyss és a cyberworld találkozik.

DANG

A név: négy betü, egyébként semmi jelentése. Ilyen semmitmondó név alatt szerettem volna csinálni valami elszállós, groove-os zenét, szürrealista hangmintákkal tüzdelve, hogy azért mégse legyen olyan szokványos. Szóval „its just a good fun"-alapon. Az anyag címe: *„Bypass"* egyszerűen kitérőt jelent.

JELEN ÉS JÖVŐ

Újabban két másik zenekarba szálltam be. Az egyik a Regősök; ütősök, gitárok, fuvola, sampler, szinti, groovok, 2-3 énekes. Őrület! A másik zenekarnak még nincs neve. Ez viszont egy laza instrumentális zene. Grooveok, basszus, gitár, néhol jazzes és népzenei elemekkel. Hát ennyi.

Kiss György, 1045 BP, Rózsa út 31